

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

Број 258

30 октомври 2020, петок

година LXXVI

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
3371. Закон за спречување и заштита од дискриминација (*)	2	3376. Правилник за формата, содржината и начинот на водење на книгата за процена на тутун и формата и содржината на дневната потврда за предадениот тутун	21
3372. Указ за поставување на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Северна Македонија во постојаната делегација на Република Северна Македонија при НАТО	16	3377. Правилник за формата, содржината и начинот на водење на книгата за приговори	25
3373. Одлука за укинување на увозната давачка - царинската стапка за замрзнато свинско месо и свинско сало исчислено од месо и живинско сало, неистопени или поинаку издвоени, свежи, разладени, замрзнати, солени, во саламура, сушени или чадени	16	3378. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за формата и содржината на геодетскиот елаборат за посебни намени за консолидација	28
3374. Одлука за давање согласност за спроведување постапка за избор на правно лице кое врши дејност или поседува дозвола за собирање и/или транспортирање, преработка, рециклирање и уништување на отпад	17	3379. Правилник за видот на студентски стипендии и начинот на доделувањето на студентските стипендии на студентите кои студираат во Република Северна Македонија	34
3375. Одлука за намалување на увозните давачки - царинските стапки на одделни производи (компоненти) потребни за производство на технолошко напредни производи	17	3380. Одлука од Советот на јавните обвинители на Република Северна Македонија	36
		Огласен дел	1-76

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

3371.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

УКАЗ
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА (*)

Се прогласува Законот за спречување и заштита од дискриминација (*),

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 27 октомври 2020 година.

Бр. 08-3764/1
27 октомври 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА (*)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1
Предмет на Законот

Со овој закон се уредуваат превенцијата и забраната од дискриминација, облиците и видовите на дискриминација, постапките за заштита од дискриминација, како и составот и работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација.

Член 2
Цел на Законот

Цел на овој закон е обезбедување на принципот на еднаквост и спречување и заштита од дискриминација во остварување на човековите права и слободи.

Член 3

(1) Овој закон се однесува на сите физички и правни лица.

(2) Овој закон се применува од страна на сите државни органи, органи на единиците на локалната самоуправа, правни лица со јавни овластувања и сите други правни и физички лица во областа на:

^(*) Со овој закон се врши усогласување со следните директиви на Европскиот Парламент и на Советот: Директива бр. 2000/78/EZ на Советот од 27 ноември 2000 година за воспоставување на општа рамка за еднаков третман во вработувањето и заниманието, CELEX бр. 32000L0078; Директива бр. 2004/113/EZ на Советот од 13 декември 2004 година со која се спроведува начелото на еднаков третман на мажите и жените во пристапот и обезбедувањето на стоки и услуги, CELEX бр. 32004L0113 и Директива бр. 2006/54/EZ на Европскиот Парламент и на Советот од 5 јули 2006 година за применба на принципот на еднакви можности и еднаков третман на мажите и жените во областа на вработувањето и професиите (преработена), CELEX бр. 32006L0054.

- 1) работата и работните односи;
 - 2) образование, наука и спорт;
 - 3) социјална сигурност, вклучувајќи го и подрачјето на социјална заштита, пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и здравствена заштита;
 - 4) правосудство и управа;
 - 5) домаќинање;
 - 6) јавно информирање и медиуми;
 - 7) пристап до добра и услуги;
 - 8) членување и дејствување во политички партии, здруженија, фондации, синдикални или други организации засновани на членство;
 - 9) култура и
 - 10) сите други области.

(3) Субјектите од ставот (2) на овој член, имаат обврска да преземаат мерки или дејства за промоција и унапредување на еднаквоста и превенција од дискриминација.

(4) Сите субјекти кои со закон се должни да прибираат, евидентираат и обработуваат податоци, имаат обврска овие податоци да ги прикажуваат според дискриминаторските основи од членот 5 од овој закон, релевантни во областа, а со цел промоција и унапредување на еднаквоста и превенција од дискриминација.

Член 4

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следнovo значење:

1. „Еднаквост“ е начало според кое сите луѓе се рамноправни, односно изедначени во уживањето и освртувањето на сите права и слободи;

2. „Лице“ е секое физичко или правно лице;

3. „Лице со попречност“ е лице кое има долготрајна физичка, интелектуална, ментална или сензорна оневозможеност, што во интеракција со различните општествени бариери може да го спречи неговото целосно и ефективно учество во општеството на единаква основа со другите;

4. „Соодветно приспособување“ е неопходно и соодветно изменување и приспособување потребно во одреден случај, што не предизвикува несразмерно или непотребно оптоварување, а со цел обезбедување на уживањето или остварувањето на сите човекови права и слободи на лицата со попреченост, на еднаква основа со другите. Оневозможување на соодветно приспособување е дискриминација;

5. „Пристапност до инфраструктурата, добрата и услугите“ подразбира преземање на соодветни мерки што осигуруваат дека лицата со попреченост имаат пристап, на еднаква основа со другите, до физичкото опкружување, транспортот, информациите и комуникацијата, вклучувајќи информатички и комуникациски технологии и системи, до други јавни објекти и услуги во урбани и рурални области. Оневозможување на пристапност и достапност на инфраструктурата, добра и услугите е дискриминација;

6. „Маргинализирана група“ е група од поединци кои ги обединува специфична положба во општеството, кои се објект на предрасуди, кои имаат посебни карактеристики што ги прават подложни на дискриминација и/или насилиство и помала можност за остварување и заштита на правата и слободите;

7. „Легитимна и објективно оправдана цел“ е целта за чиешто остварување средствата треба да соодветствуваат со реалните потреби во конкретен случај, да се однапред прецизно дефинирани, да се неопходни за остварување на таа цел, како и да се пропорционални на ефектите што треба да се постигнат;

8. „Дискриминација по асоцијација“ е секое разликување, исклучување или ограничување на едно лице поради поврзаност со друго лице или група врз која било дискриминаторска основа;

9. „Дискриминација по перцепција“ е секое разликување, исклучување или ограничување на едно лице поради претпоставена припадност кон одредена група врз која било дискриминаторска основа;

10. „Повеќератна дискриминација“ е дискриминација вршена кон едно лице или група врз повеќе дискриминаторски основи;

11. „Повторена дискриминација“ е дискриминација вршена кон едно лице или група повеќепати, врз исти дискриминаторски основи;

12. „Продолжена дискриминација“ е дискриминација што е вршена врз едно лице или група непрекинато, во подолг временски период, врз дискриминаторски основи;

13. „Интерсексиска дискриминација“ е секоја дискриминација врз две или повеќе дискриминаторски основи што се истовремено и неразделно поврзани и

14. „Тестирање ситуација“ претставува метод за докажување дискриминација преку вклучување на организирани тестиери што се ставаат во споредбена ситуација за да се истражи појавата на дискриминација во различни предмети, процеси и области врз која било дискриминаторска основа.

Член 5

Дискриминаторска основа

Се забранува секоја дискриминација врз основа на раса, боја на кожа, потекло национална или етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа (во натамошниот текст: дискриминаторска основа).

Член 6

Дефиниција на дискриминација

Дискриминација е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или несторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или оставување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други. Ова ги опфаќа сите форми на дискриминација вклучително и оневозможување на соодветно приспособување и оневозможување на пристапност и достапност на инфраструктурата, добратата и услугите.

Член 7

Мерки и дејства што не претставуваат дискриминација

(1) Нема да се сметаат за дискриминација мерките и дејствата што се преземаат со единствена цел да се отстрани нееднаквото уживање на човековите права и слободи сè додека не се постигне фактичка еднаквост

на лице или група, ако разликувањето е оправдано и објективно, а средствата за постигнување на таа цел се пропорционални, односно соодветни и неопходни.

(2) Мерките и дејствата од ставот (1) на овој член се временски ограничени и се применуваат се до постигнување на фактичка еднаквост на лица или група при уживање на нивните права.

(3) Нема да се смета за дискриминација:

1) различниот третман на лицата кои не се државјани на Република Северна Македонија во врска со правата и слободите утврдени во Уставот на Република Северна Македонија, во законите и меѓународните договори ратификувани согласно со Уставот на Република Северна Македонија, а кои непосредно произлегуваат од државјанството на Република Северна Македонија и

2) различниот третман на лицата врз некоја од дискриминаторските основи поради природата на занимавањето или активноста или поради условите во кои се одвива тоа занимање, а која претставува суштинско и одлучувачко барање, целта е легитимна, а условот не го пречекорува потребното ниво за негова реализација.

II. ОБЛИЦИ И ВИДОВИ НА ДИСКРИМИНАЦИЈА

Член 8

Директна и индиректна дискриминација

(1) Директна дискриминација постои кога со едно лице или со група се постапува, се постапувало или би се постапувало понеповолно во однос на друго лице или група во фактичка или можна споредлива или слична ситуација, врз дискриминаторска основа.

(2) Индиректна дискриминација постои кога преку навидум неутрални прописи, одредби, критериуми, програми или практики, се става некое лице или група во понеповолна положба врз дискриминаторска основа во споредба со други лица или група лица, освен кога произлегува од легитимна цел, а средствата за постигнување на таа цел се пропорционални, односно се соодветни и неопходни.

Член 9

Повикување, поттикнување и инструкција за дискриминација

Повикување, поттикнување и инструкција за дискриминација е секоја активност со која посредно или непосредно се повикува, охрабрува, дава упатства или поттикнува да се изврши дискриминација врз дискриминаторска основа.

Член 10

Вознемирање

(1) Вознемирањето претставува несакано постапување кон лице или група лица врз дискриминаторски основи што има за цел или последица, повреда на достоинството или создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика.

(2) Сексуално вознемирање е каков било облик на несакано вербално, невербално или физичко постапување од сексуална природа, што има цел или последица, повреда на достоинството или создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика.

Член 11
Виктимизација

Виктимизација претставува трпење на штетни последици од страна на лице поради преземање дејства за заштита од дискриминација, односно пријавило дискриминација, почнало постапка за заштита од дискриминација, сведочело во текот на постапката или на друг начин учествувало во постапка за заштита од дискриминација.

Член 12
Сегрегација

Сегрегација е физичко одделување на лице или група лица врз дискриминаторска основа без легитимна или објективно оправдана цел.

Член 13
Потешки облици на дискриминација

Како потежок облик на дискриминација, во смисла на овој закон, се смета повеќекратна дискриминација, интерсексиска дискриминација, повторена дискриминација и продолжена дискриминација.

III. КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА

Член 14
Правен субјективитет на Комисијата

(1) Комисијата за спречување и заштита од дискриминација е самостоен и независен орган кој работи во согласност со надлежностите утврдени со овој закон (во натамошниот текст: Комисијата).

- (2) Комисијата има својство на правно лице.
(3) Седиштето на Комисијата е во Скопје.

Член 15
Буџет на Комисијата

(1) Средствата за работа на Комисијата се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија, вклучително и средства за соодветно приспособување за лицата со попреченост.

(2) Средствата за работа на Комисијата ги утврдува Собранието на Република Северна Македонија на предлог на Комисијата.

(3) Собранието на Република Северна Македонија посебно го гласа разделот наменет за Комисијата во Буџетот на Република Северна Македонија.

(4) Со користењето, распределбата и намената на средствата за работа обезбедени во разделот на Буџетот на Република Северна Македонија наменет за Комисијата, Комисијата располага самостојно.

(5) Комисијата може да обезбедува средства и од други извори како што се донации, грантови и друго.

Член 16
Состав на Комисијата

(1) Комисијата е составена од седум членови кои ги избира и ги разрешува Собранието на Република Северна Македонија.

(2) Членовите на Комисијата се избираат со мандат од пет години, со право на уште еден последователен повторен избор.

(3) При изборот на првиот состав на Комисијата согласно со овој закон, четири членови се избираат со мандат од пет години, а тројца членови со мандат од три години, со право на уште еден последователен повторен избор.

(4) Од редот на членовите избрани во ставот (2) на овој член, Комисијата избира претседател со мандат од една година, без право на повторен избор.

(5) Членовите на Комисијата треба да го одразуваат составот на општеството во целина и при изборот на членовите на Комисијата се применуваат принципите за соодветна застапеност на сите општествени групи, начелото на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците и родово балансирано учество.

Член 17
Услови за избор на членови на Комисијата

За член на Комисијата може да биде избрано лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) да е државјанин на Република Северна Македонија;
- 2) да има стекнато 240 кредити според ЕКТС или VII/1 степен на образование и има минимум седум години работно искуство од областа на човековите права од кои пет години во областа на еднаквост и недискриминација;
- 3) во моментот на изборот со правосилна судска пресуда да не му е изречена казна затвор од над шест месеци или забрана за вршење на професија, дејност или должност и
- 4) да не е носител на функција во политичка партија.

Член 18
Постапка за избор на членови на Комисијата

(1) Собранието на Република Северна Македонија објавува јавен оглас за избор на членови на Комисијата во најмалку два дневни весници што се издаваат на целата територија на Република Северна Македонија, од кои еден од весниците што се издава на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик. Огласот задолжително се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“, и на веб страницата на Собранието на Република Северна Македонија и на веб страницата на Комисијата, на сите јазици на заедниците во Република Северна Македонија.

(2) Огласот од ставот (1) на овој член, трае 30 дена од денот на неговото објавување во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(3) Комисијата за прашања на изборите и именувачката на Собранието на Република Северна Македонија утврдува предлог - листа од пријавените кандидати, по претходно спроведена јавна расправа и во рок од 14 дена по истекот на рокот од ставот (2) на овој член, ја доставува до Собранието на Република Северна Македонија во прилог со материјал од сите доставени пријави и извештај од спроведената јавна расправа.

(4) Доколку Собранието не избере членови на Комисијата, постапката за избор се повторува во целост со објавување јавен оглас веднаш, а не подоцна од рок од десет дена.

Член 19

Статус на членовите на Комисијата

(1) Членовите на Комисијата имаат статус на именувани лица кои функцијата ја извршуваат професионално и таа е неспојлива со извршување на друга јавна функција, професија или функција во политичка партија. На членот на Комисијата му престанува јавната функција со денот на неговиот избор. Доколку членот на Комисијата пред неговиот избор бил во работен однос, работниот однос му мирува.

(2) Членот на Комисијата на кој му е истечен мандатот ќе ја врши функцијата до изборот на нов член, но не подолго од три месеци.

(3) Членовите на Комисијата имаат право на плата и други надоместоци во согласност со Законот за плати и други надоместоци на избрани и именувани лица.

Член 20

Разрешување и престанок на функцијата член на Комисијата

(1) Собранието на Република Северна Македонија го разрешува членот на Комисијата пред истекот на мандатот по предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата, ако:

1) со правосилна одлука му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност;

2) со правосилна судска одлука е осуден на казна затвор од над шест месеци;

3) трајно ја загуби психофизичката способност за вршење на функцијата во согласност со законот и

4) нестручно, пристрасно и несовесно ја врши функцијата.

(2) На член на Комисијата му престанува мандатот:

1) ако сам го побара тоа;

2) поради смрт;

3) со исполнување услови за старосна пензија.

(3) Исполнувањето на условите за разрешување од ставот (1) на овој член ги утврдува Комисијата за прашања на изборите и именувањата со мнозинство гласови од вкупниот број членови по претходно спроведена јавна расправа и поднесува иницијатива за разрешување член на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација до Собранието на Република Северна Македонија, во прилог со извештај од спроведената јавна расправа.

(4) Кога член на Комисијата е разрешен или му престанала функцијата во согласност со одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член, Собранието на Република Северна Македонија објавува оглас за избор на член на Комисијата со мандат во траење до истекот на мандатот на членот кој се менува.

Член 21

Надлежности на Комисијата

(1) Надлежности на Комисијата:

1) презема активности за промоција, заштита и превенција за еднаквоста, човековите права и недискриминацијата;

2) го следи спроведувањето на овој закон и дава мислења и препораки;

3) ги промовира принципот на еднаквост, правото на недискриминација и справувањето со сите форми на дискриминација преку зголемување на јавната свест, информирање и едукација;

4) придонесува при изготвување и примена на програми и материјали од областа на формалното и неформалното образование;

5) изготвува и објавува посебни и тематски извештаи за одредени прашања од областа на еднаквоста и недискриминацијата;

6) дава општи препораки за одредени прашања од областа на еднаквоста и недискриминацијата и го следи нивното спроведување;

7) се залага за ратификација на билатерални или мултилатерални меѓународни договори од областа на човековите права или за пристапување кон истите и го следи нивното спроведување;

8) придонесува при изготвувањето на извештаите што државата е должна да ги поднесува до меѓународните и регионалните тела за човекови права и придонесува за спроведување на нивните препораки;

9) промовира и предлага усогласување на националното законодавство, прописи и практики со меѓународните и регионалните инструменти за човекови права;

10) инициира измена на прописи заради спроведување и унапредување на заштитата од дискриминација;

11) дава мислења по предлози на закони од значење за спречување и заштита од дискриминација;

12) воспоставува соработка со физички и правни лица, како и со здруженија, фондации и социјални партнери за остварување на принципот на еднаквост и унапредување на спречувањето и заштитата од дискриминација;

13) соработува со соодветни национални тела на други држави, како и со меѓународни и регионални организации на полето на заштита од дискриминација;

14) постапува по претставки, носи мислења, препораки и заклучоци за конкретните случаи на дискриминација;

15) поведува постапка за заштита од дискриминација по службена должност;

16) дава информации на заинтересираното лице за неговите или нејзините права и можности за покренување на судска или друга постапка за заштита од дискриминација;

17) го следи извршувањето на мислењата и препораките за конкретните случаи на дискриминација се до исполнување на препораките дадени од Комисијата;

18) поведува и се јавува како замешувач во судски постапки за заштита од дискриминација;

19) на барање на странката или по сопствена иницијатива може да поднесе барање судот да му овозможи да дејствува како пријател на судот (*amicus curiae*);

20) квартално ја информира јавноста за случаите на дискриминација, на начин утврден со акт на комисијата;

21) ги споделува своите мислења, наоди и препораки и се обраќа на јавноста преку кој било медиум;

22) донесува деловник за работа, годишен план и програма за работа и други акти во врска со нејзиното работење;

23) може да формира советодавни тела од експерти за одредени специфични прашања поврзани со унапредување, спречување и заштита од дискриминација;

24) прибира и објавува статистички и други податоци и формира бази на податоци во врска со дискриминацијата;

25) поднесува на разгледување годишен извештај за својата работа до Собранието на Република Северна Македонија најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година;

26) сите извештаи, вклучително и финансискиот извештај, ги објавува на интернет-страницата на Комисијата.

(2) Комисијата обезбедува пристапност при спроведувањето на надлежностите од ставот (1) на овој член.

Член 22 Стручна служба на Комисијата

(1) За вршење на стручните, административните и техничките работи на Комисијата се формира стручна служба.

(2) Комисијата донесува посебни акти со кои се уредува внатрешната организација и систематизацијата за работата на стручната служба.

(3) Вработените во стручната служба на Комисијата имаат статус на административни службеници и за нив се применуваат одредбите во согласност со Законот за административни службеници.

IV. ПОСТАПКА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА ПРЕД КОМИСИЈАТА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА

Член 23 Постапување на Комисијата

(1) Лицата кои сметаат дека претрпеле дискриминација можат да поднесат претставка до Комисијата, писмено или усно на записник, без обврска за плаќање такса и друг надоместок.

(2) Лицето кое смета дека е дискримирирано пред Комисијата може да биде застапувано од страна на здружение, фондација или синдикат со претходно дадена согласност.

(3) Здруженија, фондации, синдикати или други организации од граѓанското општество и институции, што имаат оправдан интерес за заштита на интересите на одредена група или во рамките на својата дејност се занимаваат со заштита од дискриминација, можат да поднесат претставка, ако направат веројатно дека со постапувањето на одредено физичко или правно лице се дискриминирани поголем број лица.

(4) Комисијата покренува постапка по службена должност ако од околностите и фактите, како и од сознанието добиено по допрен глас, основано произлегува дека од страна на органите од членот 3 став (2) од овој закон е извршена дискриминација во согласност со дискриминаторските основи.

Член 24 Елементи, јазик и рокови на претставката

(1) Претставката треба да ги содржи следниве елементи: податоци за подносителот, податоци за лицето против кого се поднесува претставката, околностите и фактите врз кои се темели претставката, податоци за правните дејства што претходно ги вложил подносителот, доколку ги има и потпис на подносителот.

(2) Доколку претставката не ги содржи елементите од ставот (1) на овој член или е нејасна, Комисијата ќе го задолжи подносителот да ја доурedi во рок од осум дена од денот на приемот на претставката.

(3) Во постапка пред Комисијата се применуваат одредбите од Законот за употреба на јазиците. Во непосредна комуникација со Комисијата може да се употребува и знаковниот јазик.

(4) Странките кои не го разбираат македонскиот јазик и неговото кирилско писмо имаат право на преведувач.

(5) Претставката може да се поднесе најдоцна во рок од шест месеци од дознавањето за актот на дискриминација или најдоцна една година од денот кога била сторена повредата.

(6) Комисијата може да поведе постапка и по истекот на рокот доколку оцени дека се работи за случај што засега поголема група лица или кога последицата трае или засега јавен интерес.

(7) Комисијата ја доставува претставката до лицето против кого е поднесена во рок од пет дена од денот на приемот на претставката и тоа може да се изјасни за наводите во претставката во рок од 15 дена од денот на нејзиниот прием.

Член 25 Спречување судир на интереси

Членот на Комисијата ќе се изземе од работата во предметот по сопствено барање или со мнозинство гласови од вкупниот број на членови на Комисијата, ако:

1) во предметот во кој се води постапката претходно бил вклучен или бил или е странка, соопственик, односно сообврзник, сведок, вештак, полномошник или законски застапник на странката;

2) со странката, со застапникот или со полномошникот на странката е роднина по крв во права линија, а во странична линија заклучно до четврти степен, брачен другар или роднина по брачниот другар заклучно до втор степен и тогаш кога бракот престанал и/или

3) со странката, со застапникот или со полномошникот на странката е во однос на старател, посвоител, посвоеник, хранител или храненик.

Член 26 Товар на доказување

Подносителот на претставката кој тврди дека во согласност со одредбите на овој закон е сторена дискриминација е должен да ги изнесе сите факти што го прават тврдењето веројатно. Доколку Комисијата утврди дека тврдењето е веројатно, тогаш товарот на доказување преминува на лицето против кое е поднесена претставката.

Член 27 Одлуки на Комисијата

(1) Комисијата дава мислење во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на претставката и го доставува до поднесувачот и до лицето против кое е поднесена претставката.

(2) Со писменото мислење од ставот (1) на овој член, а по утврдената дискриминација, Комисијата препорачува начин на отстранување на повредите на правото.

(3) Лицето на кое е упатена препораката е должно да постапи по препораката и да ја отстрани повредата на правото во рок од 30 дена од денот на приемот на препораката или во подолг рок доколку постојат особено оправдани причини, но не подолго од шест месеци, како и за тоа да ја извести Комисијата.

(4) Доколку лицето на кое е упатена препораката не постапи по препораката согласно со ставот (3) на овој член, Комисијата поднесува барање за покренување на прекрочна постапка пред надлежниот суд за прекршоци.

(5) Комисијата носи заклучок за непостапување или за запирање на постапката по претставката во случај кога постапката пред судот за истата работа е веќе поведена или се поведува во тек на постапката или право-силно е завршена и за тоа го известува подносителот на претставката.

(6) Комисијата носи заклучок за неповедување на постапката за претставка за која веќе постапувала, а не се понудени нови факти и околности и за тоа го известува подносителот.

(7) Комисијата носи заклучок за неповедување или за запирање на постапката доколку подносителот одлучи да ја повлече претставката во текот на постапувањето.

(8) Комисијата носи заклучок за неповедување или за запирање на постапката доколку во текот на постапката подносителот на претставката починал, освен ако наследниците не бараат продолжување на почнатата постапка.

Член 28

Општа препорака за заштита од дискриминација

Комисијата по сопствена иницијатива упатува општа препорака во случај на дискриминација на поголем број лица.

Член 29

Вршење увид во документација и во простории

(1) Во вршењето на работите од својата надлежност Комисијата може да изврши непосреден увид во документацијата и во просториите и да побара и да приbere копии од документи поврзани со одреден предметен случај од сите правни лица, државните органи, органите на единиците на локалната самоуправа, другите органи и организации кои вршат јавни овластувања и јавните установи и служби кои располагаат со податоци и информации за случаи и општи практики на дискриминација, почитувајќи го правото на приватност.

(2) Членовите на Комисијата и вработените во стручната служба имаат службена легитимација. Образецот, содржината и начинот на постапување при издавање, користење и одземање на службената легитимација се пропишани со општ акт од страна на Комисијата.

Член 30

Приирање податоци и информации од физички и правни лица

(1) Сите физички и правни лица, државни органи, органите на единиците на локалната самоуправа, други органи и организации кои вршат јавни овластувања и јавни установи и служби, се должни на барање на Комисијата да дадат податоци за конкретни случаи на дискриминација и општи практики на дискриминација во рок од осум дена од денот на прием на барањето.

(2) Комисијата може да го повика на разговор секое лице кое може да даде определени информации за случаи на дискриминација.

Член 31

Соработка со институции што постапуваат по претставки за заштита од дискриминација и човековите права

(1) Во вршењето на работите од својата надлежност Комисијата соработува со институциите што постапуваат по претставки за заштита од дискриминација и човековите права за конкретни случаи на дискриминација.

(2) Комисијата ја остварува соработката од ставот (1) на овој член, преку меморандуми за соработка, кои се објавува на веб страницата на Комисијата.

V. СУДСКА ЗАШТИТА

Член 32

Судска надлежност и постапка

(1) Лицето кое смета дека е дискриминирано може да поднесе тужба пред надлежен граѓански суд.

(2) Во постапката соодветно се применуваат одредбите од Законот за парничната постапка, освен ако со овој закон не е поинаку уредено.

(3) Постапката е итна.

Член 33

Месна надлежност

Во постапката за заштита од дискриминација месно е надлежен, покрај судот со општа месна надлежност, и судот на чиешто подрачје е живеалиштето, односно седиштето на тужителот.

Член 34

Тужба

Со тужбата од членот 32 став (1) од овој закон, може да се бара:

1) да се утврди дека тужениот го повредил правото на тужителот, односно дејството што го презел или го пропуштил да го преземе претставува дискриминација;

2) да се забрани преземање дејства со кои се крши или може да се прекрши правото на тужителот;

3) да се задолжи тужениот да преземе дејства со кои се отстранува дискриминацијата или нејзините последици;

4) да се надомести материјалната и нематеријалната штета причинета со повреда на правата заштитени со овој закон и

5) да се објави во медиумите диспозитивот на пресудата со која е утврдена дискриминација во пристапен формат на трошок на тужениот.

(2) Барањата од ставот (1) на овој член можат да се истакнат заедно со барањата за заштита на други права за кои се одлучува во парнична постапка, ако сите барања се во меѓусебна врска и ако ист суд е стварно и месно надлежен за нив.

(3) Одлуката со која се налага објавување во медиумите го обврзува издавачот на медиумот во кој треба да се објави диспозитивот на пресудата, без оглед на тоа дали бил странка во постапката.

Член 35

Тужба за заштита од дискриминација од јавен интерес (actio popularis)

(1) Здруженија, фондации, синдикати или други организации од граѓанското општество и неформални групи кои имаат оправдан интерес за заштита на интересите на одредена група или во рамките на својата дејност се занимаваат со заштита од дискриминација, можат да поднесат тужба, ако направат веројатно дека со постапувањето на тужениот се дискриминирани поголем број лица.

(2) Во тужбата од ставот (1) на овој член, може да се истакне барање:

1) да се утврди дека тужениот извршил дискриминација врз групата чиишто интереси ги застапува тужителот, односно дејството што го презел или го пропуштил може да доведе до дискриминација на групата;

2) да се забрани преземање дејства со кои се дискриминира групата чиишто интереси ги застапува тужителот;

3) да се задолжи тужениот да преземе дејства со кои се отстранива дискриминацијата или нејзините последици;

4) да се објави во медиумите диспозитивот на пресудата со која е утврдена дискриминацијата во пристапен формат на трошок на тужениот.

Член 36

Мерки за обезбедување

Пред почнувањето или во текот на постапката по повод тужбеното барање судот може, на предлог на странката, да одреди мерки за обезбедување и без сослушување на спротивната странка, заради отстранување на итна опасност од противправно оштетување или спречување насиљство или отстранување на ненадоместлива штета.

Член 37

Товар на докажување

(1) Тужителот кој тврди дека во согласност со одредбите на овој закон е сторена дискриминација е должен да ги изнесе фактите што го прават тврдењето веројатно и тогаш товарот на докажување преминува на тужениот да докаже дека не постои дискриминација.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член, не се применува во прекршочната и казнената постапка.

Член 38

Докази

Во судската постапка за заштита од дискриминација, покрај доказите пропишани во Законот за парничната постапка, како доказ можат да се користат и статистички податоци и/или податоци добиени со тестирање ситуација.

Член 39

Судски трошоци

(1) Лицата кои ќе поведат судска постапка за заштита од дискриминација се ослободени од плаќање трошоци за судски такси.

(2) Трошоците за судски такси за лицата од ставот (1) на овој член, се на товар на Буџетот на Република Северна Македонија.

Член 40
Учество на трети лица

(1) Во парница по повод тужбата од членот 34 од овој закон, може како замешувач на страна на лицето кое тврди дека е дискриминирано, да се придружи орган, организација, установа, здружение или синдикат или друго лице кое во рамките на својата дејност се занимава со заштита на правата на еднаквост и недискриминација за чиишто права се одлучува во постапката.

(2) За учеството на замешувачот одлучува судот со примена на одредбите на Законот за парничната постапка.

VI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 41

(1) Глоба во износ од 400 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице за кое е утврдено од надлежен орган дека извршило дискриминација согласно со членот 6, во врска со член 4 точки 4. и 5., член 8, член 9, член 10, член 11, член 12, член 29 и член 30 од овој закон и тоа на следниот начин: од 400 до 1000 евра во денарска противвредност за микро трговци, од 600 до 2000 евра во денарска противвредност за мали трговци, од 800 до 10.000 евра во денарска противвредност за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи трговци.

(2) Глоба во износ од 400 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот на друго правно лице, различно од ставовите 1 и 2 на овој член, за кое е утврдено од надлежен орган дека извршило дискриминација согласно со членот 6, во врска со член 4 точки 4. и 5., член 8, член 9, член 10, член 11, член 12, член 29 и член 30 од овој закон.

(3) Глоба во износ од 100 до 400 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од ставот (2) на овој член, на функционерот на државен орган, граночалникот на единицата на локалната самоуправа или на службено лице на кое му е доверено вршење на јавно овластување.

(4) Глоба во износ од 50 до 150 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице, за кое е утврдено од надлежен орган дека извршило дискриминација согласно со членот 6, во врска со член 4 точки 4. и 5., член 8, член 9, член 10, член 11, член 12, член 29 и член 30 од овој закон.

Член 42

(1) Глоба во износ од 3.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот на правното лице за кое е утврдено од надлежен орган дека извршило дискриминација согласно со членот 13 од овој закон и тоа на следниот начин: од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност за микро трговци, од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за мали трговци, од 5.000 до 8.000 евра во денарска противвредност за средни трговци и од 6.000 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи трговци.

(2) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на друго правно лице, различно од ставот (1) на овој член, за кое е утврдено од надлежен орган дека извршило дискриминација согласно со членот 13 од овој закон.

(3) Глоба во износ од 200 до 500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од ставот (2) на овој член, на функционерот на државен орган, граночалникот на единицата на локалната самоуправа или на службено лице на кое му е доверено вршење на јавно овластување.

(4) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице, за кое е утврдено од надлежен орган дека извршило дискриминација согласно со членот 13 од овој закон.

Член 43

Одмерувањето на висината на глобата се врши во согласност со Законот за прекршоците.

Член 44

За прекршоците утврдени со овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 45

(1) Јавниот оглас за избор на членови на Комисијата, Собранието на Република Северна Македонија ќе го објави во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Првиот оглас за избор на членови на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, по влегувањето во сила на овој закон, не се објавува на веб страницата на Комисијата

Член 46

Подзаконските акти предвидени со овој закон Комисијата ќе ги донесе во рок од шест месеци од денот на нејзиниот избор.

Член 47

Започнатите постапките за заштита од дискриминација, како и за поднесените претставки по кои не е започната постапка до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе завршат според одредбите од овој закон.

Член 48

Законите коишто содржат одредби кои се однесуваат на спречување и заштита од дискриминација ќе треба да се усогласат со овој закон во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 49

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I GJ I PARANDALIMIT DHE I MBROJTJES NGA DISKRIMINIMI (*)

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1 Lënda e Ligjit

Me këtë ligj rregullohen parandalimi dhe ndalimi i diskriminimi, format dhe llojet e diskriminimit, procedurat për mbrojtje nga diskriminimi, si dhe përbërja dhe puna e Komisionit të Parandalimit dhe të Mbrojtjes nga Diskriminimi.

Neni 2 Qëllimi i Ligjit

Qëllimi i këtij ligji është sigurimi i parimit të barazisë dhe parandalimi dhe mbrojtja nga diskriminimi në realizimin e të drejtave dhe lirive të njeriut.

Neni 3 Zbatimi i Ligjit

(1) Ky ligj ka të bëjë me të gjithë personat fizikë dhe juridikë.

(2) Ky ligj zbatohet nga ana e të gjithë organeve shtetërore, organeve të njësive të vetëqeverisjes lokale, personave juridikë me autorizime publike dhe të gjithë personave të tjerë fizikë dhe juridikë në sferën e:

- 1) punës dhe marrëdhënieve të punës;
 - 2) arsimit, shkencës dhe sportit;
 - 3) sigurimit social, duke përfshirë edhe sferën e mbrojtjes sociale, sigurimit pensional dhe invalidor, sigurimit shëndetësor dhe mbrojtjes shëndetësore;
 - 4) jurisprudencës dhe administratës;
 - 5) banimit;
 - 6) informimit publik dhe mediumeve;
 - 7) qasjes te të mirat dhe shërbimet;
 - 8) anëtarësimit dhe veprimit në parti politike, shoqata, fondacione, organizata sindikale ose organizata tjera të bazuara në anëtarësim;
 - 9) kulturës dhe
 - 10) të gjitha sferave tjera.
- (3) Subjektet, sipas paragrafit (2) të këtij nenit, e kanë për detyrë të ndërmarrin masa ose veprime për promovimin dhe avancimin e barazisë dhe parandalimit të diskriminimit.
- (4) Të gjithë subjektet që me ligj janë të detyruara të grumbullojnë, evidentojnë dhe përpunojnë të dhëna, e kanë për detyrë që këto të dhëna t'i paraqesin sipas bazave diskriminuese nga neni 5 i këtij ligji, përkatës për sferën, e me qëllim të promovimit dhe avancimit të barazisë dhe parandalimit të diskriminimit.

* Me këtë ligj bëhet harmonizimi me direktivat e Parlamentit European dhe të Këshillit, si në vijim: Direktivën nr. 2000/78/BE të Këshillit datë 27 nëntor 2000 përvendosjen e kornizës së përgjithshme të trajtimit të barabartë në punësimin dhe profesionin, CELEX nr. 32000L0078; Direktivën nr. 2004/113/BE të Këshillit datë 13 dhjetor 2004 me të cilën zbatohet parimi i trajtimit të barabartë të meshkujve dhe të femrave në qasjen dhe sigurimin e mallrave dhe të shërbimeve, CELEX nr. 32004L0113 dhe Direktivën nr. 2006/54/BE të Parlamentit European dhe të Këshillit datë 5 korrik 2006 përvbatimin e parimit të mundsësive të barabarta dhe trajtimit të barabartë të meshkujve dhe të femrave në sferën e punësimit dhe të profesioneve (të ripërpunuar), CELEX nr. 32006L0054.

Neni 4
Lista e nocioneve

Shprehjet e veçanta të përdorura në këtë ligj e kanë kuptimin në vijim:

1. "Barazi" është parimi sipas të cilit të gjithë njerëzit janë të barabartë, përkatësisht të barazuar në gjëzimin dhe realizimin e të gjithë të drejtave dhe lirive;

2. "Person" është secili person fizik ose juridik;

3. "Person me pengesë" është personi i cili ka pamundësi afatgjate fizike, intelektuale, mentale ose senzore, që në ndërveprim me pengesat e ndryshme shoqërore, mund ta pengojë pjesëmarrjen e tij të plotë dhe efektive në shoqëri në bazë të barabartë me të tjerë;

4. "Përshtatje përkatëse" është ndryshimi dhe përshtatja e domosdoshme dhe përkatëse e nevojshme në rast të caktuar, që nuk shkakton ngarkesë joproportionale ose të panevojshme, e me qëllim të sigurimit të gjëzimit ose realizimit të të gjitha të drejtave të njeriut dhe lirive të personave me pengesë, në bazë të barabartë me të tjerë. Pamundësimi i përshtatjes përkatëse është diskriminim;

5. "Qasja te infrastruktura, të mirat dhe shërbimet" nënkupton ndërmarrjen e masave përkatëse që sigurojnë se personat me pengesë kanë qasje te rrethi fizik, transporti, informatat dhe komunikimi, në bazë të barabartë me të tjerët, duke përfshirë teknologji informatike dhe komunikuese dhe sisteme, te objektet tjera publike dhe shërbimet në zonat urbane dhe rurale. Pamundësimi i qasjes dhe arritshmërisë në infrastrukturë, të mira dhe shërbime është diskriminim;

6. "Grup i marginalizuar" është grup individësh të cilët i bashkon pozita specifike në shoqëri, që janë objekt i paragjykimeve, që kanë karakteristika të veçanta që i bëjnë që t'i ekspozohen diskriminimit dhe/ose dhunës dhe mundësi më të vogël për realizimin dhe mbrojtjen e të drejtave dhe lirive;

7. "Qëllimi i arsyetuar legjitim dhe objektiv" është qëllimi për realizimin e të cilit mjetet duhet të përputhen me nevojat reale në rast konkret, që janë të përcaktuara saktësisht paraprakisht, të janë të domosdoshme për realizimin e atij qëllimi, si dhe të janë proporcionale me efektet që duhet të arrihen;

8. "Diskriminim sipas asociacionit" është çdo dallim, përjashtim ose kufizim i një personi për shkak të lidhjes me person ose grup tjetër në cilëndo bazë diskriminuese;

9. "Diskriminim sipas perceptimit" është çdo dallim, përjashtim ose kufizim i një personi për shkak të përkatësisë së supozuar ndaj grupit të caktuar në cilëndo bazë diskriminuese;

10. "Diskriminim i shumëfishtë" është diskriminimi i kryer ndaj një personi ose grupei në më shumë baza diskriminuese;

11. "Diskriminim i përsëritur" është diskriminimi i kryer ndaj një personi ose grupei më shumë herë, në baza të njëjtë diskriminuese;

12. "Diskriminim i vazhduar" është diskriminimi që është kryer mbi një person ose grup pa ndërprerje, në periudhë më të gjatë kohore, në baza diskriminuese;

13. "Diskriminim interseksional" është secili diskriminim në dy ose më shumë baza diskriminuese që janë të lidhura njëkohësisht dhe në mënyrë të pandashme;

14. "Testim i situatës" paraqet metodë të vërtetësisë të diskriminimit nëpërmjet inkuadrimit të testerëve të organizuar që vihen në situatë krashtimtare që të hulumtohet paraqitja e diskriminimit në lëndë, procese dhe sfera të ndryshme, në cilëndo bazë diskriminuese.

Neni 5
Baza diskriminuese

Ndalohet çdo diskriminim në bazë të racës, ngjyrës së lëkurës, origjinës, përkatësisë nationale ose etnike, seksit, gjinisë, orientimit seksual, identitetit gjinor, përkatësisë në grup të marginalizuar, gjuhës, shtetësisë, prejardhjes sociale, arsimit, religionit ose bindjes fetare, bindjes politike, bindjes tjetër, pengesës, moshës, gjendjes familjare ose martesore, statusit pronësor, gjendjes shëndetësore, cilësisë personale dhe statusit shoqërorë ose në cilëndo bazë tjetër (në tekstin e mëtutjeshëm: bazë diskriminuese).

Neni 6
Përkufizimi i diskriminimit

Diskriminim është çdo dallim, përjashtim, kufizim ose dhënie e përparësisë që bazohet në bazë diskriminuese, me bërje ose mosbërtje, që kanë për qëllim ose rezultat parandalimin, kufizimin, pranimin, gjëzimin ose realizimin e të drejtave dhe lirive të personit ose grupit të caktuar në bazë të barabartë me të tjerë. Kjo i përfshin të gjitha format e diskriminimit duke përfshirë edhe pamundësimin e përshtatjes adekuate dhe pamundësimin e qasjes dhe arritshmërisë së infrastrukturës, të mirave dhe shërbimeve.

Neni 7
Masa dhe veprime që nuk paraqesin diskriminim

(1) Nuk do të konsiderohen si diskriminim masat dhe veprimet që merren me një qëllim të vetëm të mënjanohet gjëzimi i pabarabartë i të drejtave dhe lirive të njeriut derisa nuk arritet barazia faktike e personit apo grupit, nëse dallimi është i arsyeshëm dhe objektiv, ndërsa qëllimi mjetet për arritjen e atij qëllimi janë proporcionale, përkatësisht adekuate dhe të domosdoshme.

(2) Masat dhe veprimet sipas paragrafit (1) të këtij nenit janë të kufizuara në kohë dhe zbatohen deri në arritjen e barazisë faktike të personave ose grupit gjatë gjëzimit të të drejtave të tyre.

(3) Nuk do të konsiderohet si diskriminim:

1) Trajtimi i ndryshëm i personave të cilët nuk janë shtetas të Republikës së Maqedonisë së Veriut në lidhje me të drejtat dhe liritë e përcaktuara në Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë së Veriut, në ligjet dhe marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë së Veriut, ndërsa që cilët në mënyrë të drejtpërdrejtë dalin nga shtetësia e Republikës së Maqedonisë së Veriut;

2) Trajtimi i ndryshëm i personave në ndonjë nga bazat diskriminuese për shkak të natyrës së profesionit ose aktivitetit ose për shkak të kushteve në të cilat zhvillohet ai profesioni, ndërsa që paraqet kërkësë esenciale dhe vendimmarrëse, qëllimi është legjitim, ndërsa kushti nuk e tejkalon nivelin e nevojshëm për realizimin e tij;

II. FORMAT DHE LLOJET E DISKRIMINIMIT

Neni 8
Diskriminimi i drejtpërdrejtë dhe i tërthortë

(1) Diskriminim i drejtpërdrejtë ekziston kur me një person ose me një grup veprohet, është vepruar ose do të veprohej në mënyrë më të pavolitshme në lidhje me një person ose grup tjetër në situatë faktike ose të mundshme krashtuese ose të ngjashme, në bazë diskriminuese.

(2) Diskriminim i tērthortë ekziston kur ndonjë person ose grup vihet në pozitë më të pavolitshme në krahasim me persona tjerë ose grup personash, nēpërmjet gjoja rregullave neutrale, dispozitive, kriterive, programeve ose praktikave, përvëç kur dalin nga qëllimi legitim, ndërkaq mjetet për arritjen e atij qëllimi janë proporcionale, përkatësisht janë adekuate dhe të domosdoshme.

Neni 9

Thirrja, nxitja dhe instruksioni për diskriminim

Thirrje, nxitje dhe udhëzim për diskriminim është çdo aktivitet me të cilin në mënyrë të tērthortë ose të drejtëpërdrejtë bëhet thirrje, inkurajim, jepen udhëzime ose bëhet nxitje që të kryhet diskriminim në bazë diskriminuese.

Neni 10
Shqetësimi

(1) Shqetësimi paraqet veprim tē padëshiruar ndaj personit ose grupit të personave në baza diskriminuese që ka për qëllim ose pasojë, shkeljen e dinjitetit ose krijimin e mjedisit kërcënues, armiqësor, nënëmues ose të frikshëm, qasjes ose praktikës.

(2) Shqetësimi seksual është çfarëdo forme e veprimit të padëshiruar verbal, jovertical ose fizik tē natyrës seksuale, që ka për qëllim ose pasojë, shkeljen e dinjitetit ose krijimin e mjedisit kërcënues, armiqësor, nënëmues ose të frikshëm, qasjes ose praktikës.

Neni 11
Viktinizimi

Viktinizimi paraqet vuajtje tē pasojave tē dëmshme nga ana e personit për shkak tē ndërmarrjes së veprimeve për mbrojtje nga diskriminimi, përkatësisht ka paraqitur diskriminim, ka filluar procedurë për mbrojtje nga diskriminimi, ka dëshmuar gjatë procedurës ose në mënyrë tjetër ka marrë pjesë në procedurë për mbrojtje nga diskriminimi.

Neni 12
Segregacioni

Segregacion është ndarje fizike e personit ose grupit të personave në bazë diskriminuese pa qëllim tē arsyetueshëm legitim ose objektiv.

Neni 13
Forma më tē rënda tē diskriminimit

Si formë më e rendë e diskriminimit, në kuptim tē këtij ligji, llogaritet diskriminimi i shumëfishtë, diskriminimi interseksional, diskriminimi i përsëritur dhe diskriminimi i vazhduar.

III. KOMISIONI I PARANDALIMIT DHE I MBROJTJES NGA DISKRIMINIMI

Neni 14
Subjektiviteti juridik i Komisionit

(1) Komisioni I Parandalimit dhe i Mbrojtjes nga Diskriminimi është organ i pavarur dhe i mëvetësishëm i cili punon në pajtim me kompetencat e përcaktuara me këtë ligj (në tekstin e mëtejmë: Komisioni).

(2) Komisioni ka cilësi të personit juridik.
(3) Selia e Komisionit është në Shkup.

Neni 15
Buxheti i Komisionit

(1) Mjetet për punë tē Komisionit sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut, duke përfshirë edhe mjetet për aftësim përkatës për personat me pengesa.

(2) Mjetet për punë tē Komisionit i përcaktion Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut, me propozim tē Komisionit.

(3) Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut veçmas e voton pjesën që i ushtohet Komisionit në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(4) Me shfrytëzimin, shpërndarjen dhe dedikimin e mjeteve për punë tē siguruara në ndarjen e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë së Veriut tē dedikuar për Komisionin, Komisioni disponon në mënyrë tē pavarur.

(5) Komisioni mund tē sigurojë mjetet edhe nga burime të tjera siç janë donacionet, grantet dhe të tjera.

Neni 16
Përbërja e Komisionit

(1) Komisioni përbëhet nga shtatë anëtarë tē cilët i zgjedh dhe i shkarkon Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(2) Anëtarët e Komisionit zgjidhen me mandat prej pesë vjetësh, me të drejtë tē rizgjedhjes.

(3) Gjatë zgjedhjes së përbërjes së parë tē Komisionit, katër anëtarë zgjidhen me mandat prej pesë vjetësh, kurse tre anëtarë me mandat prej tre vjetësh, me të drejtë tē rizgjedhjes.

(4) Nga radhët e anëtarëve tē zgjedhur sipas paragrafit (2) të këtij neni, Komisioni zgjedh kryetar me mandat prej një viti, pa të drejtë tē rizgjedhjes.

(5) Anëtarët e Komisionit duhet ta pasqyrojnë përbërjen e shoqërisë në tërësi dhe gjatë zgjedhjes së anëtarëve tē Komisionit zbatohen parimet e përfaqësimit adekuat tē tē gjitha grupeve shoqërore, parimin e përfaqësimit adekuat dhe të drejtë tē pjesëtarëve tē bashkësive dhe pjesëmarrjen gjinore tē balancuar.

Neni 17
Kushtet e zgjedhjes së anëtarëve tē Komisionit

Anëtar i Komisionit mund tē zgjidhet personi i cili i plotëson këto kushte:

1) tē jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë së Veriut;

2) tē ketë marrë 240 kredi sipas sistemit SETK ose shkallë VII/1 tē arsimit dhe ka minimum shtatë vjet përvjoe pune në sferën e të drejtave tē njeriut, nga të cilat pesë vjet në sferën e barazisë dhe mosdiskriminimit;

3) nē momentin e emërimit, me aktgjykim tē plotfuqishëm gjyqësor tē mos i jetë shqiptuar dënim me burg mbi gjashtë muaj ose ndalesë për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës;

4) tē mos jetë bartës i funksionit nē parti politike.

Neni 18
Procedura e zgjedhjes së anëtarëve tē Komisionit

(1) Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut shpall konkurs publik për zgjedhjen e anëtarëve tē Komisionit nē së paku dy gazeta ditore që botohen nē tere

territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, nga të cilat njëra prej gazetave që botohet në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve të cilët flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjatha maqedonase. Konkursi detyrimisht publikohet në "Gazetën Zyrare të Republikës së Maqedonisë së Veriut", dhe në faqen e internetit të Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe në faqen e internetit të Komisionit, në të gjitha gjuhët e bashkësive në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

(2) Konkursi, sipas paragrafit (1) të këtij neni, zgjat 30 ditë nga dita e shpalljes së tij në "Gazetën Zyrare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

(3) Komisioni i Çështjeve të Zgjedhjeve dhe të Emërimeve i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut përcakton propozim-listë të kandidatëve të paraqitur, pas debatit publik të kryer paraprakisht dhe në afat prej 14 ditësh, nga kalimi i afatit sipas paragrafit 2 të këtij neni, e dorëzon në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, në shtojcë, me materialin e të gjitha kërkesave të dorëzuara dhe raportin e debatit publik të kryer.

(4) Nëse Kuvendi nuk zgjedh anëtarë të Komisionit, procedura e zgjedhjes përsëritet tërësisht me shpallje të konkursit publik menjëherë, e jo më vonë se dhjetë ditë.

Neni 19 Statusi i anëtarëve të Komisionit

(1) Anëtarët e Komisionit kanë status të personave të emëruar që funksionin e ushtrojnë në mënyrë profesionale dhe ajo është e papërputhshme me ushtrimin e funksionit tjetër publik, profesionit apo funksionit në parti politike. Anëtarit të Komisionit i pushon funksioni publik. Nëse anëtar i Komisionit para emërimit ka qenë në marrëdhënie pune, marrëdhënia e punës i pezullohet.

(2) Anëtarit të Komisionit të cilit i ka kaluar mandati do ta ushtrojë funksionin deri në emërimin e anëtarit të ri, por jo më gjatë se tre muaj.

(3) Anëtarët e Komisionit kanë të drejtë të rrogës dhe të kompensimeve të tjera, në pajtim me Ligjin e Rrogave dhe të Kompensimeve të tjera të Personave të Zgjedhur dhe të Emëruar.

Neni 20 Shkarkimi dhe pushimi i funksionit të anëtarit të Komisionit

(1) Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut e shkarkon anëtarin e Komisionit, para kalimit të mandatit, me propozim të Komisionit të Çështjeve të Zgjedhjeve dhe të Emërimeve, nëse:

1) me vendim të plotfuqishëm i është shqiptuar ndalim për ushtrim të profesionit, të veprimtarisë ose të detyrës;

2) me vendim të plotfuqishëm gjyqësor është i dënuar me dënim me burg mbi gjashëtë muaj;

3) përgjithmonë e ka humbur aftësinë psikofizike për ushtrim të funksionit, në pajtim me Ligjin dhe

4) e ushtron funksionin në mënyrë jo profesionale, të njëanshme dhe të pandërgjegjshme.

(2) Anëtarit të Komisionit i pushon mandati:

1) nëse vetë e kërkon atë;

2) për shkak të vdekjes;

3) me plotësimin e kushteve për pension të pleqërisë.

(3) Përbushjen e kushteve për shkarkim, sipas paragrafit (1) të këtij neni, e përcakton Komisioni i Çështjeve të Zgjedhjeve dhe të Emërimeve, me shumicë votash nga numri i përgjithshëm i anëtarëve, pas debatit publik të zhvilluar paraprakisht dhe paraqet nismë për

shkarkimin e anëtarit të Komisionit të Parandalimit dhe të Mbrotje nga Diskriminimit te Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut, në shtojcë me raportin e debatit të zhvilluar publik.

(4) Kur anëtar i Komisionit shkarkohet ose i pushon funksioni, në pajtim me dispozitat sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni, Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut shpall konkurs për emërimin e anëtarit të Komisionit, me mandat në kohëzgjatje deri në përfundimin e mandatit të anëtarit i cili ndryshohet.

Neni 21 Kompetencat e Komisionit

(1) Kompetencat e Komisionit:

1) ndërmerr aktivitete për promovim, mbrojtje dhe parandalim, për barazi, të drejtat e njeriut dhe jodiskriminim;

2) e ndjek zbatimin e këtij ligji dhe jep mendime dhe rekomandime;

3) i promovon parimin e barazisë, të drejtën e jodiskriminimit dhe menaxhimin e të gjitha formave të diskriminimit me anë të ngritisë së vetëdijes publike, informimit dhe edukimit;

4) kontribuon gjatë përgatitjes dhe zbatimit të programeve dhe materialeve nga sfera e arsimit formal dhe joformal;

5) përgatit dhe publikon raporte të posaçme dhe tematike për çështje të caktuara nga sfera e barazisë dhe jodiskriminimit;

6) jep rekomandime të përgjithshme për çështje të caktuara nga sfera e barazisë dhe jodiskriminimit dhe e ndjek zbatimin e tyre;

7) angazhohet për ratifikimin e marrëveshjeve dypalëshe dhe shumëpalëshe ndërkombëtare nga sfera e të drejtave të njeriut ose për qasje në to dhe e ndjek zbatimin e tyre;

8) kontribuon gjatë përgatitjes së raporteve që shteti është i detyruar t'ua paraqesë trupave ndërkombëtarë dhe rajonalë për të drejta të njeriut dhe kontribuon për zbatimin e rekomandimeve të tyre;

9) promovon dhe propozon harmonizimin e legislacionit nacional, dispozitave dhe praktikave, me instrumente ndërkombëtare dhe rajonale për të drejtat e njeriut;

10) inicion ndryshim të dispozitave për shkak të zbatimit dhe përparimit të mbrojtjes nga diskriminimi;

11) jep mendim sipas propozimeve të ligjeve për parandalim dhe mbrojtje nga diskriminimi;

12) vendos bashkëpunim me persona fizikë dhe juridikë, si dhe me shoqata, fondacione dhe partnerë socialë për realizimin e parimit të barazisë dhe promovimin e parandalimit dhe mbrojtjes nga diskriminimi;

13) bashkëpunon me trupa përkatës nacionalë të shteteve të tjera, si dhe me organizata ndërkombëtare dhe rajonale në fushën e mbrojtjes nga diskriminimi;

14) vepron sipas parashtresave, miraton mendime, rekomandime dhe konkluzione për raste konkrete të diskriminimit;

15) inicon procedurë për mbrojtje nga diskriminimi sipas detyrës zyrtare;

16) jep informata për personin e interesuar për të drejtat e tij ose të saj dhe mundësi për inicimin e procedurës gjyqësore ose tjetër, për mbrojtje nga diskriminimi;

17) e ndjek realizimin e mendimeve dhe rekomandimeve për rastet konkrete të diskriminimit deri në zbatimin e rekomandimeve të dhëna nga Komisioni;

18) iniciot dhe paraqitet si ndërhyrës në procedura gjyqësore përmbrojtje nga diskriminimi;

19) me kërkësë të palëve ose me iniciativë personale mund të parashtrojë kërkësë që gjykata t'i mundësojë të veprojë si mik i gjykatës (amicus curiae);

20) cdo tre muaj e informon publikun përmjet rastet e diskriminimit, në mënyrë të përcaktuar me akt të komisionit;

21) i ndan mendimet e veta, konstatimet dhe rekomandimet dhe i drejtobet publikut nëpërmjet cilësdo medie;

22) miraton rregullore përmjet punës, plan vjetor dhe program përmjet punës dhe akte të tjera në lidhje me punën e tij;

23) mund të formojë trupa këshillëdhënës nga ekspertë përmjet çështje specifike të caktuara, të lidhura me përparrimin, parandalimin dhe mbrojtjen nga diskriminimi;

24) grumbullon dhe publikon të dhëna statistikore dhe të dhëna tjera dhe formon baza të të dhënave në lidhje me diskriminimin;

25) paraqet në shqyrtim raport vjetor përmjet punës e vet te Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut, më së voni deri më 31 mars në vitin paraprak, përmjet e ardhshëm;

26) të gjitha raportet, duke përfshirë dhe reportin financiar, i publikon në faqen e internetit të Komisionit.

(2) Komisioni siguron qasje gjatë zbatimit të kompetencave sipas paragrafit 1 të këtij neni.

Neni 22

Shërbimi profesional i Komisionit

(1) Formohet shërbim profesional përmjet kryerjen e punëve profesionale, administrative dhe teknike të Komisionit.

(2) Komisioni miraton akte të posaçme me të cilat përcaktobet organizimi i brendshëm dhe sistematizimi përmjet e shërbimit profesional.

(3) Të punësuarit në shërbimin profesional të Komisionit kanë status të nëpunësve administrativë dhe përto zbatohen dispozitat e Ligjit të Nëpunësve Administrativë.

IV. PROCEDURA E PARANDALIMIT DHE E MBROJTJES NGA DISKRIMINIMI PARA KOMISIONIT TË PARANDALIMIT DHE TË MBROJTJES NGA DISKRIMINIMI

Neni 23

Veprimi i Komisionit

(1) Personat të cilët konsiderojnë se kanë pësuar diskriminim mund të paraqesin prashtresë te Komisioni, me procesverbal me shkrim ose me gojë, pa obligim përgjegjës së taksës dhe kompensim tjetër.

(2) Personi i cili konsideron se është diskriminuar, para Komisionit mund të përfaqësohet nga shoqata, fondacioni ose sindikata me pëllqim të dhënë paraprakisht.

(3) Shoqatat, fondacionet, sindikatat ose organizatat tjera të shoqërisë civile dhe institucionet, që kanë interes të arsyeshëm përmbrojtje të interesave të një grupi të caktuar ose në korniza të veprimit tarisë së tyre merren me mbrojtje nga diskriminimi, mund të paraqesin parashtresë, nëse e bëjnë të besueshme se, me veprimin e personit të caktuar fizik ose juridik, janë diskriminuar një numër më i madh i personave.

(4) Komisioni ngrë procedurë sipas detyrs zyrtare nëse nga rr Ethanat dhe faktet, si dhe nga informata e marrë pas informatës së arritur, në mënyrë bazë del se nga organet, sipas nenit 3 paragrafi (2) të këtij ligji, është kryer diskriminim në pajtim me bazat diskriminuese.

Neni 24 Elementet, gjuhja dhe afatet e parashtresës

(1) Parashresa duhet t'i përfshijë këto elemente: të dhënat përmjet paraqitësin, të dhënat përmjet personin kundër të cilës është paraqitur parashresa, rr Ethanat dhe faktet mbi të cilat bazohet parashresa, të dhënat mbi veprimet juridike që paraprakisht i ka investuar paraqitësi, nëse i ka, dhe nënshkrimi i paraqitësit.

(2) Nëse parashresa nuk i përmban elementet sipas paragrafit (1) të këtij neni ose është e paqartë, Komisioni do ta ngarkojë parashtruesin ta rregullojë në mënyrë plotësues, në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të parashtresës.

(3) Në procedurë para Komisionit zbatohen dispozitat e Ligjit të Përdorimit të Gjuhëve. Në komunikimin e drejtëpërdrejtë me Komisionin mund të përdoret dhe gjuhja e shenjave.

(4) Palët të cilat nuk e kuptojnë gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik kanë të drejtë përkthyes.

(5) Parashresa mund të paraqitet më voni në afat prej gjashtë muajsh pas zbulimit të aktit të diskriminimit ose më voni një vit nga dita kur ka ndodhur shkelja e kryer.

(6) Komisioni mund të inicjoj procedurë edhe pas kalimit të afatit, nëse konsideron se bëhet fjalë përmjet rast që përfshin grup më të madh personash ose kur pasoja zgjat ose prek interesin publik.

(7) Komisioni e dorëzon parashresën përmjet personin kundër të cilës është paraqitur, në afat prej pesë ditësh nga dita e pranimit të parashtresës dhe ai mund të deklarohet përdeshmitë në parashtresë në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të saj.

Neni 25 Parandalimi i konfliktit të interesave

Anëtarë i Komisionit do të përjashtohet nga puna në lëndën, me kërkësë personale ose me shumicë votash të Komisionit, nëse:

1) në lëndën në të cilin është zhvilluar procedura paraprakisht ka qenë i përfshirë ose ka qenë ose është palë, bashkëpronar, përkatësish bashkëdetyrës, dëshmitar, ekspert, autorizues ose përfaqësues ligjor i palës;

2) me palën, me përfaqësuesin ose me autorizuesin e palës është farefis i gjakut në brezin e parë, kurse në vijë anësore, përfshirë deri në shkallën e katërt, bashkëshort/e ose i afërm i bashkëshortit/es deri në shkallën e dytë dhe atëherë kur martesa ka pushuar dhe / ose

3) me palën, me përfaqësuesin ose me autorizuesin e palës është marrëdhënie të kujdestarit, birësuesit, të birësuarit, ushqyesit ose të ushqyerit.

Neni 26 Barra e vërtetësisë

Paraqitësi i parashtresës i cili pohon se, sipas dispozitiveve të këtij ligji, është kryer diskriminim, është i detyruar t'i dëshmojë të gjitha faktet që e bëjnë pohimin të sigurt. Nëse Komisioni konstaton se pohimi është i sigurt, atëherë barra e vërtetësisë kalon te personi kundër të cilës është paraqitur parashresa.

Neni 27
Vendimet e Komisionit

(1) Komisioni jep mendim në afat prej 60 ditësh nga dita e paraqites së parashtresës dhe e ia dorëzon paraqitësit dhe personit kundër të cilët është paraqitur parashresa.

(2) Me mendim me shkrim sipas paragrafit (1) të këtij neni, ndërkaq pas përcaktimit të diskriminimit, Komisioni rekomandon mënyrë të mënjanimit të shkeljes së të drejtës.

(3) Personi të cilët i është ofruar rekomandimi është i detyruar të veprojë sipas rekomandimit dhe ta mënjanojë shkeljen e të drejtës, në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të rekomandimit ose në afat më të gjatë, nëse ekzistojnë shkaqe veçanërisht të arsyeshme, por jo më gjatë se gjashtë muaj, si dhe për këtë ta njoftojë Komisionin.

(4) Nëse personi të cilët i është drejtuar rekomandimi nuk vepron sipas rekomandimit në pajtim me paragrafin (3) të këtij neni, Komisioni parashtron kërkesë për inicimin e procedurës kundërvajtëse në gjykatën kompetente për kundërvajtje.

(5) Komisioni miraton konkluzion për mosveprim ose për ndërprerje të procedurës sipas parashtresës në rast kur procedura në gjykatë për të njëjtën punë tashmë është inicuar ose iniciohet gjatë procedurës ose është e përfunduar në mënyrë të plotufqishme dhe për këtë e njofton paraqitësin e parashtresës.

(6) Komisioni miraton konkluzion për mosinicim të procedurës për parashtresë për të cilën tashmë ka vepruar, kurse nuk janë ofruar fakte dhe rrethana të reja dhe për këtë e njofton parashtruesin.

(7) Komisioni miraton konkluzion për mosinicim ose për ndërprerje të procedurës nëse paraqitësi vendos ta têrheqë parashtresën gjatë kohës së veprimit.

(8) Komisioni miraton konkluzion për mosinicim ose për ndërprerje të procedurës nëse gjatë procedurës paraqitësi i parashtesës ka vdekur, përvèç nëse pasardhësit nuk kërkojnë vazhdim të procedurës së filluar.

Neni 28

Rekomandim i përgjithshëm për mbrojtje nga diskriminimi

Komisioni, me nismë të vet u dërgon rekomandim të përgjithshëm në rast të diskriminimit numrit më të madh të personave.

Neni 29

Kryerja e kontrollit në dokumentacion dhe në lokale

(1) Në zbatimin e punëve nga kompetenca e vet, Komisioni mund të kryejë kontroll të drejtëpërdrejtë në dokumentacionin dhe në lokala dhe të kërkojë të grumbulloj kopje nga dokumentet të lidhura me rastin e caktuar të lëndës nga të gjithë personat juridikë, organet shtetërore, organet e njësive të vetadministrimit lokal, organe të tjera dhe organizata të cilat bëjnë autorizime publike dhe institucionet dhe shërbimet publike të cilat disponojnë me të dhëna dhe informata për raste dhe praktika të përgjithshme të diskriminimit, duke respektuar të drejtën e privatësisë.

(2) Anëtarët e Komisionit dhe të punësuarit në shërbimin profesional kanë legjitimacion zyrtar. Formulari, përbajtja dhe mënyra e veprimit gjatë dhënies, shfrytëzimit dhe marrjes së legjitimacionit zyrtar janë përcaktuar me akt të përgjithshëm nga Komisioni.

Neni 30
Grumbullimi i të dhënave dhe informatave nga persona fizikë dhe juridikë

(1) Të gjithë personat fizikë dhe juridikë, organet shtetërore, organet e njësive të vetëqeverisjes lokale, organet dhe organizatat tjera të cilat kryejnë autorizime publike dhe institucionet dhe shërbimet publike, janë të detyruara që, me kërkesë të Komisionit, të jasin të dhëna për raste konkrete të diskriminimit dhe rekomandime të përgjithshme të diskriminimit në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të kërkesës.

(2) Komisioni mund ta ftojë në bisedë secilin person i cili mund të japë informata të caktuara për raste të diskriminimit.

Neni 31
Bashkëpunimi me institucione që veprojnë ndaj parashtresave për mbrojtje nga diskriminimi dhe për të drejtat e njeriut

(1) Në kryerjen e punëve nga kompetenca e vet, Komisioni bashkëpunon me institucione që veprojnë ndaj parashtresave për mbrojtje nga diskriminimi dhe për të drejtat e njeriut për raste konkrete të diskriminimit.

(2) Komisioni e realizon bashkëpunimin sipas paragrafit (1) të këtij neni, nëpërmjet memorandumeve të bashkëpunimit që publikohen në ueb faqen e Komisionit.

V. MBROJTJA GJYQËSORE

Neni 32
Kompetenca dhe procedura gjyqësore

(1) Personi, i cili mendon se është i diskriminuar, mund të parashtrojnjë ankesë në gjykatën civile kompetente.

(2) Në procedurë në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat e Ligjit të Procedurës Kontestimore, përvèç nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshtë.

(3) Procedura është urgjente.

Neni 33
Kompetenca vendore

Në procedurën për mbrojtje nga diskriminimi, kompetent vendor është, përvèç gjykatës me kompetencë gjyqësore vendore, edhe gjykata në territorin e së cilës është vendbanimi, përkatësisht selia e paditësit.

Neni 34
Padia

Me padinë sipas nenit 32 paragrafi (1) të këtij ligji, mund të kërkohet:

1) të përcaktohet se i padituri e ka shkelur të drejtën e paditësit, përkatësisht veprimin që e ka marrë ose nuk e ka marrë paraqet diskriminimin;

2) të ndalohet marrja e veprimit me të cilin shkelet ose mund të shkelet e drejta e paditësit;

3) të detyrohet i padituri të marrë veprime me të cilat mënjanohet diskriminimi ose pasojat e tij;

4) të kompensohet dëmi material dhe jomaterial i shkaktuar me shkelje të të drejtave të mbrojtura me këtë ligj dhe

5) të publikohet në medie diapositivi i aktgjykimit me të cilin është përcaktuar diskriminimi në format të qasshëm, me shpenzime të të paditurit.

(2) Кërkesat sipas paragrafit (1) të këtij neni mund të theksohen së bashku me kërkesat për mbrojtjen e të drejta tjetra për të cilat vendoset në procedurë kontestimore, nëse të gjitha kërkesat janë në lidhje të ndërsjellë dhe nëse gjykata e njëjtë është me kompetencë të vërtetë dhe vendore për to.

(3) Vendimi me të cilin urdhërohet shpallje në medie e detyron botuesin e medies, në të cilën duhet të publikohet dispozitivi i aktgjykimit, pa marrë parasyshë nëse ka qenë palë në procedurë.

Neni 35

Padia për mbrojtjen nga diskriminimi me interes publik (actio popularis)

(1) Shoqatat, fondacionet, sindikatet apo organizatat tjetra të shoqërisë civile, dhe grupet formale të cilat kanë interes të arsyeshëm për mbrojtjen e interesave të grupit të caktuar apo në kornizat e veprimitarës së tyre merren me mbrojtjen nga diskriminimi, mund të parashtronjë padi, nëse e bëjnë të besueshme se, me veprimin e të paditurit, janë diskriminuar numër më i madh i personave.

(2) Në padinë sipas paragrafit (1) të këtij neni, mund të theksohet kërkesa:

1) të përcaktohet se i padituri ka kryer diskriminim mbi grupin interesat e të cilin i përfaqëson paditësi, përkatësisht veprimi që e ka marrë apo e ka lëshuar mund të shpie në diskriminimin e grupit;

2) të ndalohet marrja e veprimeve me të cilat diskriminohet gruji interesat e të cilin i përfaqëson paditësi;

3) të detyrohet i padituri të marrë veprime me të cilat mënjanohet diskriminimi apo pasojat e tij;

4) të publikohet në medie dispozitivi i aktgjykimit me të cilin përcaktohet diskriminimi në formatin e qasshëm, me shpenzim të të paditurit.

Neni 36

Masat e sigurisë

Para fillimit apo gjatë procedurës, me rastin e kërkesës së padisë, gjykata, me propozim të palës, mund të caktojë masa sigurie dhe pa e dëgjuar palën e kundërt, për shkak të mënjanimit të rrezikut urgjent nga dëmtimi i kundërligjshëm apo parandalimi i dhunës apo mënjanimit të dëmit të pakompensueshëm.

Neni 37

Barra e vërtetësisë

(1) Paditësi i cili pohon se, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, është kryer diskriminim, ka për detyrë t'i prononcojë faktet që e bëjnë pohimin të besueshëm dhe atëherë barra e vërtetësisë i kalon të paditurit të dëshmojë se nuk ekziston diskriminim.

(2) Dispozita, sipas paragrafit (1) të këtij neni, nuk zbatohet në procedurë të kundërvajtjes dhe në procedurë ndëshkuese.

Neni 38

Dëshmitë

(1) Në procedurë gjyqësore për mbrojtjen nga diskriminimi, krahas dëshmive të përcaktuara në Ligjin e Procedurës Kontestimore, si dëshmi mund të shfrytëzohen edhe të dhënat statistikore, dhe/apo të dhënat e marra me testimin e situatës.

Neni 39 Shpenzimet gjyqësore

(1) Personat të cilët do të inicojnë procedurë gjyqësore për mbrojtjen nga diskriminimi janë të liruar nga pagesa e shpenzimeve përtaksa gjyqësore.

(2) Shpenzimet përtaksa gjyqësore për personat sipas paragrafit (1) të këtij neni, hiqen nga Buxheti të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Neni 40 Pjesëmarrja e personave të tretë

(1) Në seancën gjyqësore lidhur me padinë sipas nenit 34 të këtij ligji, si ndërhyrës nga ana e personit i cili pohon se është i diskriminuar, mund të bashkëngjitet organi, organizata, institucioni, shoqëria, sindikata ose personi tjetër i cili në kuadër të veprimitarisë së vet merret me mbrojtjen e të drejtave të barazisë dhe mosdiskriminimit përtë cilat të drejta vendoset në procedurë.

(2) Për pjesëmarrjen e personit të përzier vendos gjykata me zbatimin e dispozitave të Ligjit të Procedurës Kontestimore.

VI. DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Neni 41

(1) Gjobë në shumë prej 400 deri në 10.000 euro në kundërvlerë me denari do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik përtë cilin është konstatuar nga organi kompetent se ka kryer diskriminim në pajtim me nenin 6, lidhur me nenin 4 pika 4 dhe 5, nenin 8, nenin 9, nenin 10, nenin 11 nenin 12, nenin 29 dhe nenin 30 të këtij ligji në mënyrën si vijon: prej 400 deri 1000 euro në kundërvlerë denari për mikro tregtarë, prej 600 deri 2.000 euro në kundërvlerë denari përtregtarë të vegjël, prej 800 deri 10.000 euro në kundërvlerë denari përtregtarë të mesëm dhe prej 1.000 deri 10.000 euro në kundërvlerë denari përtregtarë të mëdhenj.

(2) Gjobë në shumë prej 400 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit tjetër juridik të ndryshëm nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, përtë cilin është konstatuar nga organi kompetent se ka kryer diskriminim në pajtim me nenin 6, lidhur me nenin 4 pika 4 dhe 5, nenin 8, nenin 9, nenin 10, nenin 11 nenin 12, nenin 29 dhe nenin 30 të këtij ligji.

(3) Gjobë në shumë prej 100 deri 400 euro në kundërvlerë denari do t'i shqiptohet për kundërvajtje sipas paragrafit 2 të këtij neni, funksionarit të organit shtetëror, kryetarit të komunës në njësinë e vetëqeverisjes lokale ose personit zyrtar të cilin i është besuar kryerja e autorizimeve publike.

(4) Gjobë në shumë prej 50 deri 150 euro në kundërvlerë denari do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik përtë cilin është konstatuar nga organi kompetent se ka kryer diskriminim në pajtim me nenin 6, lidhur me nenin 4 pika 4 dhe 5, nenin 8, nenin 9, nenin 10, nenin 11 nenin 12, nenin 29 dhe nenin 30 të këtij ligji.

Neni 42

(1) Gjobë në shumë prej 3.000 deri 10.000 euro në kundërvlerë denari do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik përtë cilin është konstatuar nga organi kompetent se ka kryer diskriminim në pajtim me nenin 13

Тарифна ознака	Наименование	Количина (во кг.)
0203	Месо свинско	
	-Замрзнато:	
0203 22	--Бутови (шунки), плешки и парчиња од нив, со коски:	
	---Од домашни свинци:	
0203 22 11 00	---Бутови (шунки) и парчиња од нив	3.000
0203 29	--Друго:	
0203 29 13 00	--Гроб и парчиња од него, со коски	44.000
0203 29 15 00	--Гради со потрубушна (потрубушна) и парчиња од нив	423.000
	---Друго:	
0203 29 55 00	---Без коски	2.534.000
	Свинско сало, исчистено од месо и живинско сало, неистопени или поинаку издвоени, свежи, разладени, замрзнати, солени, во саламура, сушени или чадени:	
0209		
0209 10	-Од свинци:	
	--Поткожно свинско сало:	
0209 10 11 00	--Свежо, разладено, замрзнато, солено или во саламура	155.000

Стоките од ставот 1 на овој член, корисниците-реегистрирани производители на преработки од месо ќе ги увезуваат без плаќање царина во рамки на утврдените количини, од став 1 на овој член во висина од 1/4 од вкупното употребените сировини во производството, фактурираната и наплатена количина на готови производи во кои како сировина се користени стоките од став 1 на овој член во претходната година.

Член 2

За остварување на правото од член 1 на оваа одлука кон царинската декларација се поднесува:

- Решение од Централен регистар на Република Северна Македонија од кое може да се види дека корисникот е регистриран производител на преработки од месо и

- Мислење од Стопанската комора на Македонија за исполнување на економскиот услов остварено производство, фактурирана и наплатена количина на готови производи во кои како сировина се користени стоките од член 1 став 1 на оваа одлука во претходната година.

Член 3

Стоката од член 1 на оваа одлука која е ставена во слободен промет останува под царински надзор. Царинскиот надзор престанува кога престануваат условите поради кои стоката е ставена во слободен промет со намалување на увозните давачки односно со ослободување од царинските давачки, кога стоката се извезува или уништува, кога стоката е употребена за други цели кои не се пропишани во оваа одлука и кога царинските давачки се платени.

Министерството за финансии-Царинската управа на крајот на секој месец да доставува извештај до Министерството за финансии и Министерството за економија за спроведување на мерката согласно членот 1 од оваа одлука.

Член 4

Стопанската комора на Македонија да доставува податоци до Министерството за економија и Министерството за финансии за издадени мислења согласно член 2 алинеја 2 на оваа одлука во рок од седум дена од денот на издавањето на истите.

Член 5

Стоките од член 1 на оваа одлука се увезуваат до 30 октомври 2021 година.

Член 6

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе отпочне да се применува од 1 ноември 2020 година.

Бр. 44-8618/1
20 октомври 2020 година
на Република Северна Македонија,
Скопје
Зоран Заев, с.р.

3374.

Врз основа на член 42 став (3) од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр.78/15, 106/15, 153/15, 190/16, 211/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19 и 275/19), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 27 октомври 2020 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА ИЗБОР НА ПРАВНО ЛИЦЕ КОЕ ВРШИ ДЕЈНОСТ ИЛИ ПОСЕДУВА ДОЗВОЛА ЗА СОБИРАЊЕ И/ИЛИ ТРАНСПОРТИРАЊЕ, ПРЕРАБОТКА, РЕЦИКЛИРАЊЕ И УНИШТУВАЊЕ НА ОТПАД

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство - Управата за хидрометеоролошки работи да спроведе постапка за избор на правно лице кое врши дејност или поседува дозвола за собирање и/или транспортирање, преработка, рециклирање и уништување на отпад на движни ствари - опрема кои се дотраени, неупотребливи и технолошки застарени и не можат да се продадат или разменат како такви, согласно Одлуката за расходување на движни ствари на Управата за хидрометеоролошки работи бр.02-198/6 од 11.2.2020 година, донесена од директорот на Управата за хидрометеоролошки работи.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 44-9273/1
27 октомври 2020 година
на Република Северна Македонија,
Скопје
Зоран Заев, с.р.

3375.

Врз основа на член 19 став (7) од Царинскиот закон („Службен весник на Република Македонија“ бр. 39/05, 4/08, 48/10, 158/10, 44/11, 53/11, 11/12, 171/12, 187/13, 15/15, 129/15, 154/15, 192/15, 23/16 и 144/18), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 27 октомври 2020 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА УВОЗНИТЕ ДАВАЧКИ - ЦАРИНСКИТЕ СТАПКИ НА ОДДЕЛНИ ПРОИЗВОДИ (КОМПОНЕНТИ) ПОТРЕБНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕХНОЛОШКО НАПРЕДНИ ПРОИЗВОДИ

Член 1

Со оваа одлука се пропишува мерка за намалување на увозните давачки - царинските стапки на одделни производи (компоненти) потребни за производство на технолошко напредни производи и тоа:

Тарифна ознака	Опис	Царинска стапка
5603 5603 14 5603 14 90 00	Неткаен текстил, вклучувајќи импрегниран, превлечен, прекриен или ламиниран: -Од вештачки или синтетички филаменти: --Со маса поголема од 150 г/м2: ---Друг	4,3
7318 7318 15 7318 15 58 00 7318 15 95 00 7318 29 00 00	Завртки, навртки, тирфони, завртки со кука, заковки, затезни клинови, расцепки, подлошки (вклучувајќи еластични подлошки) и слични производи, од железо или челик: -Производи со навој: --Други завртки, со или без свои навртки или подлошки: ---Друго: ----Со глави: -----Со засечок или со спуштена глава: -----Друго ----Друго -Производи без навој: --Друго	3,7 3,7 3,7
7326 7326 90 7326 90 40 00 7326 90 98 90	Други производи од железо или челик: -Друго: --Палети и слични платформи за ракување со стоки --Други производи од железо или челик: ---Друго: ----Друго	2,7 2,7
8413 8413 60 8413 60 20 00	Пумпи за течности, опремени или неопремени со мерни уреди; елеватори на течности: -Други пумпи за потиснување, со ротационо движење: --Хидраулични единици	1,7
8480 8480 41 00 00 8480 71 00 00	Калапници за леарници на метали; моделни плочи; модели за калапи; калапи за метал (освен калали за инготи), метални карбиди, стакло, минерални материјали, гума или пластични маси: -Калапи за метал или метални карбиди: --За бризгање или компресија -Калапи за гума или пластични маси: --За бризгање или компресија	1,7 1,7
8501 8501 10 8501 10 91 00	Електромотори и електрични генератори (освен генераторски агрегати): -Мотори со моќност што не надминува 37,5 W: --Друго: ---Универзални AC/DC мотори	2,7
8504 8504 31 8504 31 21 00 8504 31 80 00 8504 32 8504 32 00 90 8504 50 8504 50 00 90 8504 90 8504 90 90 90	Електрични трансформатори, статички конвертори (на пример, исправувачи) и индуктивни калеми: -Други трансформатори: --Со моќност што не надминува 1 kVA: ---Мерни трансформатори: ----Напонски ---Друго --Со моќност што надминува 1 kVA но не надминува 16 kVA: ---Друго --Други индуктивни калеми ---Друго - Делови: -- Од статички конвертори: --- Друго	3,7 3,7 3,7 0 0

8505	<p>Електромагнети; перманентни магнети и производи предвидени да станат перманентни магнети по магнетизирањето; стегачки глави, стегачки направи и слични држачи на работни предмети, врз база на електромагнети или на перманентни магнети; електромагнетни спојници и кочници; електромагнетни глави за дигање:</p> <p>-Перманентни магнети и производи предвидени да станат перманентни магнети по магнетизирањето:</p> <ul style="list-style-type: none"> --Од метал --Друго: --Друго 	
8505 11 00 00	--Од метал	2,2
8505 19	--Друго:	
8505 19 90 00	--Друго	2,2
8516	<p>Електрични проточни или акумулациони грејачи на вода и потопувачки грејачи; електрични апарати за греење простор и електрични уреди за греење почва; електротермички апарати за уредување коса (на пример апарати за сушење коса, апарати за ондулација) и апарати за сушење раце; електрични пегли; други електротермички уреди за домаќинството; електрични грејни отпорници, освен оние од тар. број 8545:</p> <p>-Електрични проточни или акумулациони грејачи на вода и потопувачки грејачи:</p> <ul style="list-style-type: none"> --Проточни -Електрични грејачи отпорници: --Склопени со изолационен носач-тelo 	
8516 10	-Проточни	2,7
8516 10 11 00		
8516 80	-Електрични грејачи отпорници:	
8516 80 20 00	--Склопени со изолационен носач-тelo	2,7
8518	<p>Микрофони и нивни ставиви; звучници, вклучувајќи и звучници во звучни кутии; наглавни слушалки и слушалки за едно уво, без или во комбинација со микрофон и комплети од еден микрофон и еден или повеќе звучници; аудиофирквентни електрични засилувачи, електрични комплети за засилување на звукот:</p> <p>-Микрофони и нивни ставиви:</p> <ul style="list-style-type: none"> -- Друго 	
8518 10	-Микрофони и нивни ставиви:	
8518 10 00 90	-- Друго	0
8536	<p>Електрични апарати за вклучување и исклучување или за заштита на електрични струјни кола или за остварување на приклучување за или во електрични струјни кола (на пример, прекинувачи, релеи, стопувачки осигурувачи, пригушувачи на бранови со висока фреквенција, вклучници, штекери, сиалични грла и други конектори, разводни кутии), за напон што не надминува 1000 V; конектори за оптички влакна, спонови од оптички влакна или кабли, други апарати</p> <p>-Други прекинувачи:</p> <ul style="list-style-type: none"> --Друго: --За напон што не надминува 60 V: 	
8536 50	--Други прекинувачи:	
8536 50 11 00	--Друго:	
8536 50 80 00	--За напон што не надминува 60 V:	0
8536 90	---Прекинувачи на притискање	0
8536 90 95 90	--Друго:	
8536 90 95 90	-- Друго	0
8537	<p>Табли, плочи, пултови, маси, ормани и други основи, опремени со два или повеќе апарати од тар. број 8535 или 8536, за електрично управување или разведување на електрична струја, вклучувајќи ги и оние со вградени инструменти или апарати од Глава 90, и нумеричко управувани апарати, освен апарати за вклучување и исклучување од тар. број 8517:</p> <p>-За напон што не надминува 1000 V:</p> <ul style="list-style-type: none"> --Друго: --Управувачи (контролери) со програмирачка меморија 	
8537 10	-За напон што не надминува 1000 V:	
8537 10 91 00	--Друго:	
8537 10 91 00	--Управувачи (контролери) со програмирачка меморија	2,1
8538	<p>Делови погодни за употреба исклучително или главно со апаратите од тар. број 8535, 8536 или 8537:</p> <p>-Табли, плочи, пултови, маси, ормани и други основи за производите од тар. број 8537, неопремени со свои апарати</p>	
8538 10 00 00	-Табли, плочи, пултови, маси, ормани и други основи за производите од тар. број 8537, неопремени со свои апарати	1,7
8538 90	-Друго:	
8538 90 99 00	--Друго:	
8538 90 99 00	--Друго	1,7
8544	Изолирана жица (вклучувајќи емајлирана или анодизирана жица), кабли (вклучувајќи и коаксијални кабли) и други изолирани електрични спроводници, со или без конектори; кабли од оптички влакна, изработени од поединечно оплапштени влакна, комбинирани или не со електрични спроводници, со или без конектори:	

8544 20 00 00	-Коаксијални кабли и други коаксијални електрични спроводници	3,7
8544 30 00 00	-Сетови на спроводници за палење и други сетови на спроводници за возила, воздухоплови или бродови	0
8544 42	- Други електрични спроводници, за напон што не надминува 1000 V, --Со конектори:	
8544 42 90 00	--Други	3,3
8544 49	--Други: ----Други: Други електрични спроводници, други, за напон што надминува 80 V, но помал од 1 000 V ----Жица и кабли чиишто поединечни спроводници имаат пречник што надминува од 0,51 mm	
8544 49 91 00		3,7
8547	Изолациоини делови за електрични машини, уреди или опрема, изработени во целост од изолационен материјал или само со помали компоненти од метал (на пример, чаури со навој), вградени за време на пресувањето исклучително заради спојување, освен изолаторите од тар. број 8546; цевки за електрични спроводници и спојници за нив, од прости метали обложени со изолационен материјал:	
8547 10 00 00	-Изолациоини делови од керамички материјали:	4,7
9607	Патент затворачи и нивни делови:	
9607 19 00 00	-Патент затворачи: --Други	7,7

Член 2

Стоките од член 1 на оваа одлука ќе се увезуваат заклучно со 31 октомври 2021 година.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 ноември 2020 година.

Бр. 44-9989/1
27 октомври 2020 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Северна Македонија,
Зоран Заев, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО**3376.**

Врз основа на член 39 став 4 од Законот за тутун, производи од тутун и сродни производи (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.98/19 и 27/20), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

ПРАВИЛНИК**ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ВОДЕЊЕ НА КНИГАТА ЗА ПРОЦЕНА НА ТУТУН И
ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ДНЕВНАТА ПОТВРДА ЗА ПРЕДАДЕНИОТ ТУТУН****Член 1**

Со овој правилник се пропишува формата, содржината и начинот на водење на книгата за процена за тутун и формата и содржината на дневната потврда за предадениот тутун.

Член 2

Книгата за процена на тутун се води во електронска форма и се состои од дневни извештаи за процена и откуп.

Формата и содржината на книгата за процена на тутун се дадени во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

Дневната потврда за предаден тутун се печати на хартија во бела боја во А4 формат.

Формата и содржината на дневната потврда за предаден тутун се дадени во Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за формата, содржината и начинот на водење на книгата за процена на тутун и дневната потврда за предадениот тутун („Службен весник на Република Македонија“ бр.14/15).

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 29-6594/4
9 октомври 2020 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Арјанит Хона, с.р.

Прилог 1

ОТКУПУВАЧ: _____

/назив и седиште на откупното претпријатие/

ОТКУПНО МЕСТО: _____

/адреса и сопственост/

Бр. _____ Вага за процена

ПРОЦЕНТИТЕЛ: _____

/име и презиме и број и датум на издавање на лиценцата за процена на тутун/

Потпис на проценител:

КНИГА ЗА ПРОЦЕНА

НА ТУТУН ТИП _____

Откуп на тутун од берба _____ год.

СТКУПНО
место
Гип на
УТУЧИ

Дневен извештај за процена и откуп

СЕ ВКУПНО ЗА ДЕН

Мұлосан түтүн
негізгі тәжінің анықтамасы

Процентел

Прилог 2

Назив на откупувач: _____

ДНЕВНА ПОТВРДА ЗА ПРЕДАДЕН ТУТУН бр. _____ НА ДЕН: _____

Проценител: Име и презиме _____, бр. и датум на лиценца за процена на тутун _____

Откупен пункт: _____ број: _____ Број на вага _____

Откупно Место: _____ Адреса: _____

Производител на тутун: Име и презиме _____, ИДБР _____ ЕМБГ _____

Број на договор: _____ Тип на тутун: _____

Ред. бр.	Бар код на кутија/ бала	Категорија/ Класа*	Бруто (kg.)	Дара (кутија/саргија) (kg.)	Бруто тутун	Одбитоци						Нето Тутун (kg.)		
						Влага		Песок		Нетутунски материји		Вкупно Одбитоци		
						%	kg.	%	kg.	%	kg.	%	(kg.)	
1														
2														
3														
4														
5														
6														

Категорија/Класа*: I - 1, I - 2, I - 3, I - 4, II - I, II - II

Збирно по класи и категории

Категорија/ Класа	Вкупен број на предадени кутии/бали	Бруто (kg.)	Дара (kg.)	Бруто тутун	Влага (kg.)	Песок (kg.)	Нетутунски материји (kg.)	Вкупно Одбито. (kg.)	Нето тутун (kg.)
I - 1									
I - 2									
I - 3									
I - 4									
Вкупно I									
II - 1									
II - 2									
Вкупно II									
Мувлосан тутун									
Се вкупно:									

Спорен тутун

Категорија/ Класа	Вкупен број на спорни кутии/бали	Бруто kg.							

Производител на тутун

Проценител

3377.

Врз основа на член 40 став 14 од Законот за тутун, производи од тутун и сродни производи (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.98/19 и 27/20), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

ПРАВИЛНИК**ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНата И НАЧИНОТ НА ВОДЕЊЕ НА КНИГАТА ЗА ПРИГОВОРИ****Член 1**

Со овој правилник се пропишува формата, содржината и начинот на водење на книгата за приговори.

Член 2

Книгата за приговори е во А4 формат со димензии 210 mm x 297 mm во која се содржани меѓусебно поврзани евиденциони листови за спорен тутун.

Член 3

Книгата за приговори се води во пишана и електронска форма.

Член 4

Формата и содржината на книгата за приговори се дадени во Прилог кој е составен дел на овој правилник.

Член 5

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за формата, содржината и начинот на водење на книгата за приговори („Службен весник на Република Македонија“ бр.181/11 и 201/16).

Член 6

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 29-6595/4

9 октомври 2020 година

Скопје

Министер за земјоделство,

шумарство и водостопанство,

Арјанит Хона, с.р.

/назив и седиште на откупното препријатие/

ОТКУПНО МЕСТО:

/адреса и сопственост/

ПРОЦЕНИТЕЛ:

/име, презиме, број и датум на издавање на лиценцата за процена на тутун/

Потпис на проценител:

КНИГА ЗА ПРИГОВОРИ

Откуп на тутун од реколта_____ год.

Бр. _____ Вага за процена

ЕВИДЕНЦИОНЕН ЛИСТ ЗА СПОРЕН ТУТУН

Потпис на производител/представник на здружението

3378.

Врз основа на член 27 став (7) од Законот за консолидација на земјоделско земјиште (“Службен весник на Република Македонија” бр.187/13, 61/16 и 83/18), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

ПРАВИЛНИК**ЗА ИЗМЕNUВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ГЕОДЕТСКИОТ ЕЛАБОРАТ ЗА ПОСЕБНИ НАМЕНИ ЗА КОНСОЛИДАЦИЈА****Член 1**

Во Правилникот за формата и содржината на геодетскиот елаборат за посебни намени за консолидација („Службен весник на Република Македонија“ бр.55/14) во членот 5 став 1 во алинејата 4 сврзникот “и“ се заменува со точка и запирка и по алинеја 5 се даваат пет нови алинеи 6, 7, 8, 9 и 10 кои гласат:

- дигитален катастарски план (ДКП) за новоутврдената состојба на недвижноста во “*.hml/*.gml” формат;
- скица на премерување на згради, посебни и заеднички делови од згради и други објекти со новопредложена состојба (доколку тие постојат во консолидираното подрачје);
- потврда за проверка на ДКП со која се потврдува дека содржината на ДКП ги исполнува условите за тематска и тополошка конзистентност за негово внесување во системот за електронски катастар што се води од страна на Агенцијата за катастар на недвижности како интегрирана база на графички и алфанимерички податоци;
- план за распределба на земјиштето и
- нумерирање на новоформираните катастарски парцели во консолидационата маса.“.

Член 2

Прилогот се заменува со нов Прилог кој е составен дел од овој правилник.

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Северна Македонија”.

Бр. 43-8061/1
26 октомври 2020 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Арјанит Хоџа, с.п.

Прилог

ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ/
ТРГОВСКО ДРУШТВО ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

Приемен штембил

(назив и седиште)

Деловоден број: _____

Датум: _____ година

ГЕОДЕТСКИ ЕЛАБОРАТ ЗА ПОСЕБНИ
НАМЕНИ
ЗА КОНСОЛИДАЦИЈА

ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ / АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ
ТРГОВСКО ДРУШТВО ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

Изготвил:

М.П.Заверил/Одобрил

М.П.

(име,презиме и потпис на овластен геодет)

(име,презиме и потпис на овластено
стручно лице одгеодетска насока)

ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ/
ТРГОВСКО ДРУШТВО ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

(назив и седиште)

СОДРЖИНА НА ГЕОДЕТСКИОТ ЕЛАБОРАТ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.

ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ/
ТРГОВСКО ДРУШТВО ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

(назив и седиште)

ТЕХНИЧКИ ИЗВЕШТАЈ

- Правен основ за вршење на консолидација, временски период на реализација, податоци од катастарот на недвижности користени во постапката на консолидација и слично.
- Податоци за методата на вршење на премер и инструменти, време и точност:
- Краток опис за утврдена состојба од извршеното споредување на податоците од премерот на фактичката состојба со податоците од катастарот на недвижностите и приложената документација.
- Извршители на премерот:

Изготвил

(име, презиме и потпис)

ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ/
ТРГОВСКО ДРУШТВО ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

(назив и седиште)

ТЕРЕНСКА СКИЦА НА КОНСОЛИДИРАНОТО ПОДРАЧЈЕ
за КО: _____

Размер 1: _____

Координати на нови точки од геодетска основа на детални			
Бр. на точка	Y	X	H
1			
2			
....			

Место и датум

Изготвил

име и презиме (потпис и печат)

ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ /
ГРГОВСКО ДРУШТВО ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

403404 COMMUTE

ПРЕДЛОГ НА НОВА СОСТОЈБА број:

КАЛАСТАВСКА ОПІЛІННА

Лист А: ПОДАТОЦИ ЗА НОСИТЕЛОТ НА ПРАВОТО				Лист Б: ПОДАТОЦИ ЗА ЗЕМЛИШТЕТО (КАТАСТАРСКАТА ПАРИЕЛА) И ЗА ПРАВОТО НА СОСПЕЧЕНОСТ			
Паре. дп.	ЕМБГ/ЕНБС	Име и презиме / Назив		Адрес на Седиште	Дат на недвижност	Правен основа на запишуване	
		Категориска	Попршка на №			Сопственост/ земјоделска сопственост	Број/запис на ЕИДентичен лист (ЕЛ)
1							

ПОДАЦИ ЗА ЗЕМЛЯШТЕЛО (КАТАСТАРСКАТА ПАРЧА) И ЗА ПРАВОТО НА СОСТВЕНОСТ

ПЛИСТ Г: ПРОМЕНЫ НА ДРУГИ СТАВАНИ ПРАВА И ДРУГИ ПРАВА ЧИЕ ЗАПИШУВАЊЕ Е УТВРДЕНО СО ЗАКОН, ПРИБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ФАКТИ ОД ВЛИЈАНИЕ ЗА НЕДВИЖНОСТИТЕ

ANSWER

М. П. МАЛОГО ТРИГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ И ВРАСТЕН ГЕДЕГ ПРИГОВОСКИ ДРУШТВО ЗА ГЕДЕЦКИ РАБОТИ

三三

11

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

3379.

Врз основа на член 49 став (11) од Законот за студентскиот стандард („Службен весник на Република Македонија“ бр. 15/13, 120/13, 41/14, 146/15, 30/16, 178/16, 64/18, 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 124/19 и 248/20), министерот за образование и наука донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ВИДОТ НА СТУДЕНТСКИТЕ СТИПЕНДИИ И НАЧИНОТ НА ДОДЕЛУВАЊЕТО НА СТУДЕНТСКИТЕ СТИПЕНДИИ НА СТУДЕНТИТЕ КОИ СТУДИРААТ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишува видот на студентските стипендии и начинот на доделување на студентските стипендии на студентите кои студираат во Република Северна Македонија.

Член 2

За студентска стипендија (во натамошниот текст: стипендија) може да конкуира редовен студент запишан на додипломски студии од прв циклус на универзитетите и високообразовните установи во Република Северна Македонија, согласно објавениот Конкурс за доделување на студентски стипендии на редовни студенти запишани на додипломски студии од прв циклус на универзитетите и високообразовните установи во Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Конкурсот).

Член 3

Студентите од член 2 од овој правилник, пополнуваат електронска пријава и ја прикачуваат соодветната документација на <http://konkursi.mon.gov.mk> или пополнуваат хартиена пријава и ја доставуваат потребната документација по Конкурсот во Министерството за образование и наука.

Член 4

Распределбата на стипендите по вид се врши на следниот начин:

а) Прва група - 49% од вкупниот број на стипендии се за студенти од социјалните категории запишани како редовни студенти на јавните универзитети и високообразовните установи во Република Северна Македонија;

б) Втора група - 30% од вкупниот број на стипендии се за студенти кои постигнале особено висок успех во учењето, запишани како редовни студенти на јавните и приватните универзитети и високообразовните установи во Република Северна Македонија;

в) Трета група - 20% од вкупниот број на стипендии се за студенти кои се запишани на студиски програми од научните подрачја – природно - математичките, техничко – технолошките, био-техничките и/или медицинските науки запишани како редовни студенти на јавните и приватните универзитети и високообразовните установи во Република Северна Македонија.

г) Четврта група - 1% од вкупниот број на стипендии се за студенти кои се запишани во прва година на студиски програми на високообразовните установи за образование на наставен кадар во предучилишното воспитание, основното и средното образование.

Член 5

Рангирањето на студентите од член 4 точка а) од овој правилник, се врши на следниот начин:

а) Студентите добиваат бодови за постигнатиот успех во образоването и за материјалните можности на студентите и нивните семејства.

б) Студентите кои до 18 години биле без родители и родителска грижа, студентите кои се категоризирани како лица со посебни потреби, студенти - деца на самохран родител, студенти-деца на корисници на социјална помош и студенти - деца на корисници на надомест по основ на технолошки вишок за кои вкупните приходи во семејството се под нето минималната плата утврдена во Република Северна Македонија добиваат дополнителни 10 бодови,

в) Студентите кои учествуваат во Програмата за обезбедување туторство на ученици од основното образование, односно Програмата за обезбедување туторство на ученици од средното образование добиваат дополнителни 10 бодови.

г) По основ на успехот во учењето, односно успехот остварен во текот на студирањето, бодовите се добиваат врз основа на следната формула:

„Бодови од остварен успех = Просечен успех (збир на поединечни оценки поделен со вкупниот број на оценки).“

д) По основ на материјалните можности на студентите и нивните семејства бодовите се добиваат на следниот начин:

Семејно-материјална положба на студентот	Бодови
до 35% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија	60
од 35% до 45% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија	50
од 45% до 55% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија	40
од 55% до 65% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија	30
од 65% до 75% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија	20
Над 75% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија	0

ѓ) За критериумот материјални можности на студентите и нивните семејства, се земаат вкупните месечни примања по член на семејство на студентот (месечните нето плати и годишните приходи по разни основи прикажани во образецот од Управата за јавни приходи како земјоделска дејност, стопанска дејност, авторски права, издавање на простор и други приходи) во однос на просечно исплатената месечна нето плата по вработен во Република Северна Македонија за последните три месеци утврдена од Државниот завод за статистика.

е) Ако месечните примања на семејството по член се помали или еднакви со 35% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија кандидатот добива 60 бодови, ако месечните примања на семејството по член се поголеми од 35%, а се помали или еднакви со 45% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија кандидатот добива 50 бодови, ако месечните примања на семејството по член се поголеми од 45%, а се помали или еднакви со 55% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија кандидатот добива 40 бодови, ако месечните примања на семејството по член се поголеми од 55%, а се помали или еднакви со 65% од просечно исплатена месечна нето плата во Република Северна Македонија кандидатот добива 30 бодови, ако месечните примања на семејството по член се поголеми од 65%, а се помали или еднакви со 75% од просечно исплатена месечна нето

плата во Република Северна Македонија кандидатот добива 20 бода, а за месечни примања на семејството по член кои се повисоки од 75% од просечно исплатена на месечна нето плата во Република Северна Македонија не се добиваат бодови.

ж) Вкупните месечни примања по член на семејство на студентот се пресметуваат според формулата:

„Последна исплатена плата од татко +“

Последна исплатена плата од мајка +“

Последна исплатена плата од други членови на семејството +“

Приходи од вршење стопанска и професионална дејност (на годишно ниво) / 12 (месеци) за секој член на семејството поединечно +“

Приходи од вршење земјоделска дејност (на годишно ниво) / 12 (месеци) за секој член на семејството поединечно +“

Приходи од имот и имотни права (на годишно ниво) / 12 (месеци) за секој член на семејството поединечно +“

Останати приходи (на годишно ниво) / 12 (месеци) за секој член на семејството поединечно.

Вака добиениот вкупен збир се дели со вкупниот број членови на семејството.“

3) Доколку има повеќе пријавени кандидати со ист број бодови, предност имаат кандидатите запишани во повисока година од студиите.

Член 6

Студентите од член 4 точка б) од овој правилник, кои постигнале особено висок успех во учењето добиваат бодови за остварениот успех во текот на студирањето.

По основ на успехот во учењето, односно успехот остварен во текот на студирањето, бодовите се добиваат врз основа на следната формула:

„Бодови = Просечен успех (збир на поединечни оценки поделен со бројот на оценки)“

Студентите кои учествуваат во Програмата за обезбедување туторство на ученици од основното образование, односно Програмата за обезбедување туторство на ученици од средното образование добиваат дополнителни 10 бодови.

Доколку има повеќе пријавени кандидати со ист број бодови, предност имаат кандидатите запишани во повисока година од студиите.

Член 7

Студентите од член 4 точка в) од овој правилник, кои се запишани на студиски програми од научните подрачја на природно-математичките, техничко-технолошките, био-техничките и/или медицинските науки добиваат бодови за остварениот успех во текот на студирањето.

По основна студиска програма на која е запишан студентот, бодовите се добиваат врз основа на следната формула:

„Бодови = Просечен успех (збир на поединечни оценки поделен со бројот на оценки)“

Студентите кои учествуваат во Програмата за обезбедување туторство на ученици од основното образование, односно Програмата за обезбедување туторство на ученици од средното образование добиваат дополнителни 10 бодови.

Доколку има повеќе пријавени кандидати со ист број бодови, предност имаат кандидатите запишани во повисока година од студиите.

Член 8

Студентите од член 4 точка г) од овој правилник, кои се запишани во прва година на студиски програми на високообразовни установи за образование на наставен кадар во предучилишното воспитание, основното и средното образование, добиваат бодови врз основа на успехот остварен во текот на средното образование.

По основ на успехот во учењето, односно успехот остварен во текот на средното образование, бодовите се добиваат со примена на следната формула:

„Се собираат сите оценки што се внесени во свидетелствата од сите години од средното образование, добиениот збир се дели со бројот на оценките и добиениот среден успех= број на бодови.“

По основ на користење на стипендија за талентирани ученици од Министерството за образование и наука, се доделуваат дополнителни бодови врз основа на следната формула:

„Број на години на користење на стипендија за талентирани ученици x 1“.

Студентите кои учествуваат во Програмата за обезбедување туторство на ученици од основното образование, односно Програмата за обезбедување туторство на ученици од средното образование добиваат дополнителни 10 бодови.

Доколку има повеќе пријавени кандидати со ист број бодови, предност имаат кандидатите запишани во повисока година од студиите.

Член 9

Од страна на Министерството за образование и наука се:

- врши прием и проверка на документацијата од кандидатите,

- изготвува конечен список на студентите на кои им се доделува стипендијата и истиот се објавува на интернет страницата на Министерството за образование и наука,

- доставува на одобрување до министерот за образование и наука конечен список на кандидати на кои им се доделува стипендија,

- известуваат сите кандидати по основ на изборот,

- доставуваат жалбите до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 10

Студентот кој конкурираше за два или повеќе вида на стипендији и ги исполнил условите за добивање, доставува изјава до Министерството за образование и наука за кој вид на стипендија се определува.

Член 11

За стипендиите од член 4 точките а), б) и в) од овој правилник, стипендијата се доделува за вкупно семестри за додипломски студии од прв циклус колку што се предвидени со статутот на високо образовната установа, освен за семестрите од првата студиска година и апсолвентскиот стаж за студирање.

За стипендиите од член 4 точка г) од овој правилник, стипендијата се доделува за вкупно семестри за додипломски студии од прв циклус колку што се предвидени со статутот на високо образовната установа, освен за апсолвентскиот стаж за студирање.

Член 12

Корисникот на стипендија ја користи стипендијата врз основа на склучен договор со Министерството за образование и наука со кој се уредуваат меѓусебните права и обврски помеѓу давателот и корисникот на стипендијата.

Член 13

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за видот на студенстките стипендији и начинот на доделување на студенстките стипендији на студентите кои студираат во Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. I68/19).

Член 14

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 19-12132/1
29 октомври 2020 година
Скопје

Министер за образование
и наука,
Миля Џаровска, с.р.

**СОВЕТ НА ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
3380.**

Советот на јавните обвинители на Република Северна Македонија, согласно чл.9 ст.1 алинеа 3 чл.10 ст.1, чл.43 од Законот за Советот на јавните обвинители на Република Северна Македонија (Службен весник РСМ бр.150/07,100/11 и 42/20), на одржаната осма седница на ден 28.10.2020 година ја донесе следната:

ОДЛУКА**I**

На Никола Неделкоски – јавен обвинител во Основното јавно обвинителство Струга, му се утврдува престанок на функцијата јавен обвинител, поради смрт на јавниот обвинител.

II

Функцијата јавен обвинител и работниот однос му престануваат заклучно со 7.10.2020 година.

III

Оваа одлука влегува во сила на ден 28.10.2020 година, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

СОР Бр.14/20
28 октомври 2020 година
Скопје

Совет на јавните обвинители
на Република Северна Македонија
Претседател,
Ацо Колевски, с.р.

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје
бул. Партизански одреди бр. 29, Поштенски фах 51
в.д директор и одговорен уредник – Татијана Лалчевска
телефон: +389-2-55 12 400
телефакс: +389-2-55 12 401

ISSN 0354-1622

Претплатата за 2020 година изнесува 12.200,00 денари.
„Службен весник на Република Северна Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламирање: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.
Печат: Печатница НАПРЕДОК ДООЕЛ Тетово.

2020258